

EUHARISTIJSKI KONGRES

BISKUPIJA SENJSKE I MODRUŠKE

U OGULINU 19. VI. 1932.

UREDIO

DRAGUTIN KUKALJ

Ordinariatus Archidioecesis Zagrebiensis

Nrus. 8581.

Nihil obstat

Dr. Michael Medjimorec, m. pr.
censor

Imprimatur

Datum Zagrebiae, die 9. Decembris 1932.

Dr. Dominicus Premuš, m. pr.
Episcopus Auxiliarius, Vicarius Generalis

Tiskara »Merkantile« (Jutriša i Sedmak) Zagreb, Ilica 35

Kadgod je svijetom prevladao grijeh, kadgod su se nad tužnom zemljom nadvile crne oblačine nevjere i raznih opačina, katolička je Crkva vodjena Duhom Svetim upravljala poglede vjernika na Križ, da podsjeti

Mons Dr. IVAN STARČEVIĆ,
za vrijeme kongresa kapitularni vikar a sada biskup senjski i modruški

narode na požrtvovnu ljubav svojega Otkupitelja pa da Mu raskajani pokorom i kršćanskim životom iskažu harnost, da Mu vrate ljubav za ljubav.

I danas, kad je narodima prevladao najstrašniji egoizam koji sije mržnju i pod noge baca sve vjerske i moralne vrednote, katolička Crkva po svojoj uzvišenoj zadaći podsjeća narode na neizrecivu ljubav euharistijskog Spasitelja. Ona upravlja poglede vjernika na tabernakul, to nepresušno vrelo iz kojega proviru mlazovi tolikih milosti. I doista. Sila ljubavi otajstvenog Isusa diže tolike duše iz gliba grijeha i upravlja ih na stazu kriјeposti. S radošću svi primjećujemo, kako se u zadnje doba unatoč sveopćem vjerskom nehaju preporađaju župe po ljubavi prema presvetoj Euharistiji. Štovanje i ljubav prema oltarskom Otajstvu postalo je najmoćnije i najuspješnije sredstvo za duhovnu obnovu vjernika.

Promatrajući Crkva ove divne uspjehe, pronašla je novi način štovanja i ljubavi prema presvetoj Euharistiji, da po njem što više učvrsti u srcima vjernika vjeru u bitnu prisutnost Isusa Krista u oltarskom Sakramentu. Počela je naime uvoditi proslave euharistijskih kongresa u svrhu, da se javno manifestira živa vjera i ljubav prema euharistijskom Spasitelju, da se katolici povežu što čvršćim vezom prave ljubavi i tako uzmognu što uspješnije stajati na braniku svetih prava katoličke Crkve.

Hrvati kao vjerni sinovi katoličke Crkve s oduševljenjem su se odazvali pozivu Crkve i često uz najteže žrtve polazili na euharistijske kongrese, gdje su javno ispovjedali vjeru i ljubav prema euharistijskom Spasitelju.

I naše su biskupije proslavile dva euharistijska kongresa, na Trsatu u godini 1931 a u Ogulinu ove godine. Svima su nam još u svježoj uspomeni dragi dani velikog slavlja na Trsatu, a veličanstvena i dirljiva manifestacija žive vjere i ljubavi Hrvata prema otajstvenom Kristu na kongresu u Ogulinu još i sad potresa našim dušama. Da spomen na spasonosne ove dane svečanosti u Ogulinu ostane trajan, odlučio sam u sporazumu s mjesnim odborom, da se izda Spomenica, u kojoj bi ukratko bile prikazane sve važnije svečanosti kao i fotografski snimci nekojih prizora.

Ova je namisao ostvarena. Spomenica ući će u naše hrvatske domove, da u njima podržava ljubav prema Presvetoj Euharistiji. Sjećanje naime na dane euharistijskog slavlja u Ogulinu neće ostati bez utjecaja na obitelji čiji će članovi češće zaustavljati svoje poglede na Spomenici.

Molim Otajstvenog Isusa, da obilno blagoslovi sve one, koji su svojom suradnjom doprinjeli tome, da je na kongresu u Ogulinu iskazana na veličanstveni način čast Isusu Kristu.

U Senju dne 1 studena 1932.

Dr. IVAN STARČEVIĆ,
biskup senjski i modruški.

Pripremanje kongresa

Prvi euharistijski kongres biskupija senjske i modruške obdržavao se 14 i 15 kolovoza 1931 na Trsatu. U hramu čudotvorne Majke Milosti koji je upravo toga dana svečano proglašen bazilikom, sakupile su se tisuće pobožnih vjernika iz Hrvatskoga primorja i Gorskoga kotara, da manifestuju svoju ljubav prema euharistijskomu Kristu i da javno zasvjedoče svoju odanost katoličkoj Crkvi. Bilo je to veličanstveno slavlje na tlu drevnoga Trsata koje je posvećeno tolikom krvlju hrvatskih boraca za krst časni i slobodu zlatnu, u sjeni zavjetne crkve koja je bila kroz stoljeća svjedokom tolikih vapaja i molba pobožnih kršćanskih srdaca.

Zupna crkva sv. Križa u Ogulinu.

I drugi biskupijski euharistijski kongres održan je isto tako na tlu koje je bilo u prošlosti poprištem teških borbi našega naroda s nekrstom, na tlu koje je obilno zaliveno hrvatskom krvlju u obrani vjere i domovine.

Stari je Ogulin bio ovoga puta mjestom, kamo se sakupiše vjernici drevnih biskupija senjske i modruške, da iskažu počast Kristu — Bogu živomu i pravomu pod prilikama kruha.

Rad pripremnoga odbora

Sjednica konzistorija biskupija senjske i modruške obdržavana u Senju 14 siječnja .1932 zaključila je da se drugi biskupijski euharistijski kongres održi u Ogulinu. Na osnovu toga zaključka sazvao je Kapitularni Vikarijat konferenciju svećenstva koja se održala 11 veljače u Ogulinu Na toj konferenciji je zaključeno, da se kongres održi u nedjelju 19 lipnja, izrađen je u glavnim crtama njegov program i izabran pripremni odbor u koga su ušli slijedeće gospođe i gospoda:

Pokrovitelj: Presvjetli gosp. Dr. Ivan Starčević, kapitularni vikar i apostolski administrator Kastva,

Predsjednik: Emo Turković, činovnik u miru,

Podpredsjednici: Ivan Marković, općinski bilježnik i Stjepan Magdić, gruntovničar,

Tajnik: Dragutin Kukalj, kateheta,

Blagajnik: Mijo Domitrović, činovnik gospodarskog društva.

Odbornici: Gđe Marija Arhanić, Anka Potočnjak, Anka Heski i Katica Stipetić, gg. Mate Polić, upravitelj župe, Jurica Marković, Viktor Stipetić, Franjo Plohl, Joso Marković, Edo Magdić i Mijo Magdić, svi iz Ogulina te vlč. gosp. dekani Zdravko Glad i Stjepan Petranović, i župnici Mate Marušić i Josip Poslek.

Budući da je izabrani predsjednik g. Turković bio nažalost cijelo vrijeme prikovan bolešću uz krevet vodio je sve poslove odbora prvi podpredsjednik g. Ivan Marković.

Odbor se odmah prihvatio posla. Redovito svakoga tjedna obdržavale su se u župnom uredu odborske sjednice na kojima su riješavana sva tekuća pitanja. Rijetko će se naći ovako jednodušan odbor, kao što je bio ovaj! I najteža pitanja riješavana su s lakoćom, jer je odborom provejavao duh sloge i ljubavi prema Bogu i slavi Njegovoj. U svemu je održano 17 odborskih sjednica; sjednici od 16 svibnja prisustvovao je i presvj. gosp. Pokrovitelj.

Da bi se rad odbora mogao što brže i lakše odvijati izabrana su u njegovu krilu četiri pododbora: agitacioni, financijski, stanbeni i priredbeni.

Propaganda

Prvi i glavni zadatak odbora bila je što sustavnija propaganda za kongres. Odbor se ponajprije obratio na javnost slijedećim štampanim proglasom koji je oko Uskrsa poslan svima župama u biskupiji i nekima izvan nje.

»U teškim i ozbiljnim danima, kad se nad cijelim svijetom nadvijaju tmaste oblačine nevjere i njezinih teških posljedica: bijede, nesloge i t. d.

obdržavat će se dne 18 i 19 lipnja 1932
u Ogulinu

Euharistijski kongres

da javnim ispovijedanjem žive vjere u bitnu prisutnost Isusa Krista u oltarskom Otajstvu dademo Bogu zadovoljštinu za sve uvrede, što Mu ih nanosi današnji naraštaj, da izmolimo za nas i domove naše obilje nebeskih darova, da sav svijet zahvati plamen svete ljubavi koja će ubrzo zacijeliti rane s kojih krvari čovječanstvo.

Dođite dakle svi u naš Ogulin, da javno zasvjedočite živu vjeru i ljubav prema Isusu Kristu u presvetoj Euharistiji!

Dođite, da vidite kako je sladak Gospodin!

Dođite, da poniznom molitvom zaustavite pravednu božju desnicu koja se spustila na zemlju, da nas kažnjava zbog naših opačina!

Dođite svi koji ste već klonuli pod teretom neprilika i boli, da se utješite i ojačate!

Ponutrica župne crkve u Ogulinu.

Dođtite i vi u čijim dušama kraljuje Krist, da plamenom žive vjere raspalite ona srca u kojima je ugasnula luč vjere i čiste ljubavi!

Neka je hvaljen i slavljen Isus u presv. Oltarskom Sakramentu!«

Osim ovoga proglasa redovito se javnost izvješćivala putem »Hrvatske Straže«, »Nedjelje«, »Novoga Lista« i nabožnih glasnika te posebnim okružnicama koje su se slale župnim uredima. Članovi su odbora i putem privatnih veza veoma mnogo agitovali za kongres, a tajnik odbora održao je u Vrbovskom propagandno predavanja s projekcijskim slikama: »Euharistija u povijesti i umjetnosti«.

Najveću pažnju posvetio je odbor tome, da oduševi i zagrije za kongres sam Ogulin i njegovu najbližu okolicu znajući, da o tome ovisi u velikoj mjeri uspjeh kongresa. U crkvi se redovito govorilo vjernicima o kongresu, ali su ipak najbolji agitatori bila školska djeca, koja su za

uspjeh kongresa ustrajno molila i svoje ukućane držala u trajnoj napetosti i oduševljenju za kongres.

U nedjelju 20 III održan je sastanak predstavnika svih ogulinskih društava. Na tom sastanku stvoren je plan sudjelovanja društava na kongresu pa se upravo ogulinskim društvima imade u veliki zahvaliti uspjeh kongresa.

Financijalna sredstva

Rad odbora koji je bio svakim danom sve veći i intenzivniji zahtijevao je i materijalnih sredstva. Odboru su u prvom redu pritekli u pomoć župni uredi dekanata ogulinskoga, brodskoga i vrbovskoga, zatim ogulinska upravna općina, potporna društva pojedinih sela ogulinske župe i neki privatnici. Osim toga bio je vrelom prihoda odbora utržak rasprodanih legitimacija i spomen-sličica, ulaznina euharistijske priredbe i crkvena milostinja na dane kongresa. Cjelokupni novčani promet kretao se oko 15.000 dinara.

Ova svota nikako ne bi dostajala za pokriće troškova oko kongresa, da privatnici i poduzeća nijesu mnogo toga učinili i odboru stavili na raspolaganje besplatno. Tako je električna centrala besplatno instalirala svjetlo u crkvi i oko nje, trgovci drvom pozajmili su drveni materijal, a ogulinski stolari besplatno sagradili tribine i oltare pod vedrim nebom.

Stanovi i prehrana

Stanbeni pododbor razvio je jaku djelatnost, pa su mu i u tomu gostoljubivi Ogulinci išli na ruku. Osiguran je bio potreban broj posebnih stanova po privatnim kućama i zajednička prenočišta u većim lokalima. Ogulinski gostioničari uglavili su jedinstvene umjerene cijene jela i pića za učesnike kongresa.

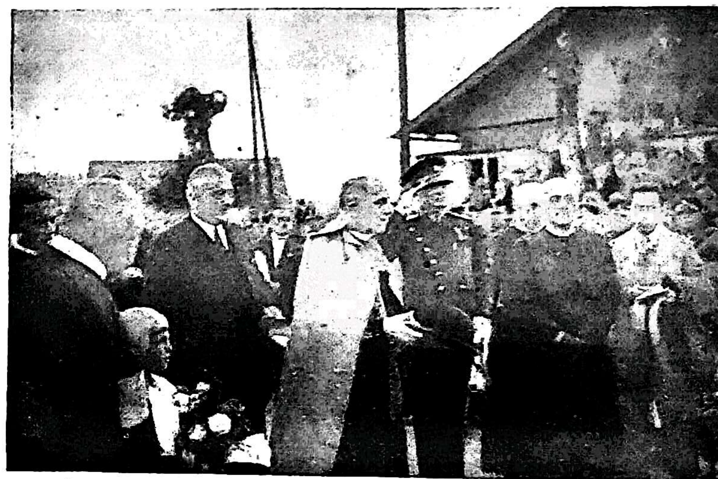
Pripremni se odbor odmah pobrinuo i za popust na državnim željeznicama. Zauzimanjem gg. Dra Željka Farkaša, odvjetnika u Zagrebu i Dra Augustina Juretića, konzutora u Beogradu dobiven je polovični popust na državnim željeznicama i posebni vlak iz Zagreba na dan kongresa. — Isto je tako podijelila »Jadranska plovidba« polovični popust na svojim parobrodima, a autobusno poduzeće »Tapred« popust na pruzi Ogulin—Senj.

Rad oko kongresnih priredaba

Najveći dio posla zapao je priredbeni pododbor. On se ponajprije pobrinuo za to, da župna crkva i oltari pod vedrim nebom budu lijepo i ukusno uređeni i okićeni. Taj posao vodio je član odbora g. Viktor Stipetić s članicama ogulinskoga Djevojačkoga društva koje je na dan kongresa slavilo 25-godišnjicu svoga opstanka. — Druga je velika odborova briga bila procesija koja je imala biti krunom svih kongresnih svečanosti. Načinjen je točan i detaljan raspored procesije, a odbornica gđa Katica Stipetić vodila je naročitu brigu oko toga, da u procesiji bude što više lijepih grupa, napose starinske ogulinske narodne nošnje

Pjevanje na kongresu preuzelo je ogulinsko Hrvatsko pjevačko društvo »Klek«. I zborovođa g. Jurica Marković i pjevači uložili su upravo nadčovječne napore vježbajući dan na dan i svladavajući veliki materijal kojega su prigodom kongresa izveli. Odbor se pobrinuo i za vanjske pjevačke zborove, te mu je pošlo za rukom angažovati crkvene pjevačke zborove iz Fužina, Karlovca i Slunja. — Službenom kongresnom pjesmom proglašena je himna »Naša srca« od S. Lujze Kozinović. Odbor je konačno osigurao i sudjelovanje vatrogasnih glazba iz Ogulina, Slunja i Vrbovskoga.

Laboratorij »Alga«, kao i na trsatskom kongresu, tako je i u Ogulinu stavio besplatno odboru na raspolaganje svoj megafon za pojačavanje i prenašanje govora. Time je dobiveno veoma mnogo, jer su i oni

Odličnici očekuju dolazak hrv. metropolite.

koji nijesu bili u crkvi ili u blizini oltara pod vedrim nebom ipak mogli lako i bez naprezanja pratiti cijeli tok kongresa, pa nije bilo nepotrebne gužve i nemira koja u ovakvim prilikama lako nastane.

Seoska dobrotvorna društva odredila su po deset svojih najmlađih članova za redatelje. S njima je održano nekoliko sastanaka na kojima su dobili potrebne upute o dočeku i smještavanju učesnika te o redu na kongresnim svečanostima, napose procesiji. — Dobrovoljno vatrogasno društvo u Ogulinu stavilo je odboru na raspolaganje za vrijeme kongresa svoju požarnu stražu i sanitetsku četu.

Odbor se napokon pobrinuo i za to, da svi glavni i ljepši momenti kongresa budu fotografski snimljeni.

*

Dani, a po njima tjedni i mjeseci su odmicali. U Ogulinu je kongres postajao sve više predmetom zanimanja i razgovora. Bilo je zlogukih proroka, bilo je i zlobnih protivnika, ali hrvatski i katolički Ogulin veselio se kongresu i radio da što bolje uspije. Članovi odbora su ulagali sve svoje sile, prijatelji su pomagali, dopisivanje bilo je sve življe, počele su stizavati prve prijave učesnika i napokon uz pomoć božju dođoše dani željkovanoga euharistijskoga slavlja.

Euharistijska trodnevnica

Kao neposredna priprava na kongres obdržavala se 16, 17 i 18 lipnja u župnoj crkvi sv. Križa euharistijska trodnevnica. Brojni su vjernici kroz ta tri dana pristupili svetim sakramentima. Ispovjedaonice su bile upravo opsjedane od pobožnoga naroda, pa je podijeljeno preko tri tisuće svetih Pričesti.

Četvrtak 16 lipnja

Trodnevnica je započela u četvrtak 16 lipnja svečanom večernjicom pod kojom je izrekao propovijed vlč. g. O. Ante Nižić, franjevac-trećoredac iz Zagreba o prošnji Očenaša: »Dođi kraljevstvo Tvoje!« Narodi koji se odalečuju od Krista nalik su bujici koja se razlila preko obale. Tu bujicu treba svesti u njezino korito t. j. privesti vječnim načelima vjere. Tomu cilju vode pored ostaloga i euharistijski kongresi. Sam Krist ih saziva! On zove bolesne, da se izliječe i zdrave, da ne klonu i da se oduševe. Plodovi su kongresa: ojačana vjera i povraćeno zdravlje duše u sv. ispovijedi i pričesti.

Petak 17 lipnja

Isti je propovjednik u petak u jutro održao propovijed o »Počasnoj Straži Presvetoga Srca Isusova«. Prikazao je njezin postanak, svrhu i sredstva te sadanje stanje u stranomu svijetu i u našem narodu.

Na veče istoga dana održao je O. Dr. Antun Crnica, franjevac iz Splita propovijed: »Euharistija i Marija«. Nema milijega predmeta o kom bi se moglo govoriti nego li su Spasitelj i Njegova Majka. Ne može se zamisliti predmeta koji bi stajali u tjesnijoj vezi nego je Euharistija i Marija. Kao što ne možemo zamisliti Euharistiju bez crkve, svetohraništa i svećenika, tako ne možemo zamisliti niti Isusa Krista bez Njegove Majke koja je bila prvo svetohranište u kome je Isus prebivao. Ona je bila osoba koja je rekla: »Neka mi bude po riječi Tvojoj«, po kojima je utjelovljenje Vječne Riječi nastalo. — Sveta misa je nastavak žrtve na križu i kod te žrtve bila je također prisutna Bl. Dj. Marija. — U Presvetoj Euharistiji nalazi se isti Isus, koji se je rodio od Dj. Marije i primio od Nje sve, po čemu je jednak nama. Kad bi mi mogli vidjeti lice Kristovo u Euharistiji vidjeli bismo poteze lica Njegove Majke. — Po općoj nauci

Crkve Marija je posrednica svih milosti. Najviše pak milosti dobivamo po presvetoj Euharistiji, pa nam dakle i te milosti Isus dijeli preko Svoje Majke. Što smo pobožniji prema Majci Božjoj to više raste naša pobožnost prama presvetoj Euharistiji i obratno. Brojna čudesa u Lurdu događaju se upravo za vrijeme procesije s Presvetim. Ova uska veza Euharistije i Marije neka nas potiče na što veće štovanje, da se jednom u nebu združimo s Njima.

Subota 18 lipnja

U subotu u jutro obavljena je u župnoj crkvi ganutljiva svečanost blagoslova slike Majke Božje od Zdravlja koja se u Ogulinu mnogo štuje i zaziva. Sliku je nabavila i darovala crkvi obitelj ogulinskoga građanina pok. Mane Stipetića. Slika je vrlo uspjela kopija čudotvorne slike Majke Božje od Zdravlja koja se štuje u franjevačkoj crkvi na Dobrom kraj Splita.

Pod svečanom misom izrekao je Dr. Crnica propovijed u kojoj je ponajprije istaknuo kako se Blažena Dj. Marija štuje na mnogim mjestima i pritječe u pomoć ljudima koji je zazivlju. Takvo je svetište i u Splitu na Dobromu, gdje se na osobiti način časti Zdravlje bolesnih ili Gospa od Zdravlja. Ovo je svetište nastalo upravo prije dvije stotine godina, kad je po Splitu godine 1732 harala kuga poštedivši samo Dobro. Godine 1764 harala je kuga i po Dobromu i u toj nevolji zavjetovaše se Dobrani da će pokloniti slici Majke Božje zlatnu krunu, ako od njih kugu odaleči. Kuga je prestala i Dobrani ispuniše svoj zavjet. Kuga se je i kasnije javljala u Splitu, ali je Dobro bilo uvijek pošteđeno. Stoga je ovo svetište došlo na glas po cijeloj Dalmaciji a evo i Ogulinci je mnogo zazivlju u pomoć, kako se vidi iz zahvalnica koje su izašle u Njezinom glasniku. Zazivljimo u pomoć Bl. Dj. Mariju, jer ona može pomoći i onda kad ljudi ne mogu da pomognu; na Nju se s pravom odnose riječi: »Tko mene nađe, naći će život i crpsti će spasenje od Gospoda«.

Iza svete mise blagoslovio je Dr. Crnica sliku i u procesiji je s velikoga oltara prenio na oltar Presvetoga Trojstva. Tu je obavljen blagoslov djece koju su roditelji što donijeli što doveli na ovu ganutljivu svečanost.

Cijelo prije i poslije podne toga dana ispovijedala se školska mladež, a pored nje i brojni odrasli vjernici.

Vanjske priprave

Dok se je Ogulin ovako spremao, da čiste duše i nahranjen Gospodom dočeka euharistijsko slavlje, obavljale su se posljednje kongresne priprave. Već prije bila je župna crkva uređena i očišćena. Radnici električne centrale pod nadzorom agilnoga i požrtvovnoga g. Košanta montirali su brojne žarulje po crkvi, oko oltara pod vedrim nebom i po promenadi oko crkve. Stolari su podigli na »Cesarovcu« tribinu dugačku 10 m, široku 8 m, a visoku 1 m tako, da su učesnici mogli vidjeti svu ljepotu katoličkoga bogoslužja kojega Crkva razvija kod pontifikalne sv. mise. Na tribini je bio smješten ukusan oltar s kipom Presvetoga Srca

Isusova, a sa strane evanđelja biskupski tron nadkriven kao i oltar crvenim baldahinom. Uz ovu tribinu podignuta je druga, još nešto viša, za pjevački zbor.

Drugi oltar bio je podignut u školskom dvorištu za pričest školske mladeži. U lijepoj zelenoj sjenici nalazio se ukusan oltarić sa slikom Posljednje Večere koga su uredile čč. ss. Milosrdnice.

Istodobno postavljani su po gradu slavoluci koje su podigla seoska dobrotvorna društva na svoj trošak. Kod kolodvora postavilo je slavoluk »Društvo sv. Petar«, u Žegaru »Društvo sv. Antun«, u Lomostu »Društvo

Doček hrv. metropolite.

sv. Rok«, kod stare općinske zgrade »Društvo sv. Duh«, »Sv. Mihovil« i »Sv. Jakov«, kod mosta na Đuli »Društvo sv. Josip«, pa su tako svi ulazi u mjesto bili okićeni jednostavnim ali ukusnim slavolucima. Sve su ove radnje izvedene po nacrtu člana pripremnoga odbora gosp. mjenika F. Plohla.

Ogulin je počeo poprimati svečano lice. I privatnici uresili su svoje kuće, pa su se u tome istakli napose trgovci i obrtnici koji su se upravo natjecali tko će ljepše i ukusnije iskititi svoj izlog religioznim slikama i drugim nakitom.

Dolazak prvih učesnika

U četvrtak 16 lipnja stigla je u Ogulin radosna vijest, da na kongres dolazi i hrvatski metropolita preuzv. g. Dr. Antun Bauer, zagrebački nadbiskup. Ova se vijest munjevitom brzinom raširila Ogulinom i

okolicom te je sve upravo elektrizovala. Odmah se sastadoše predstavnici građanstva i vlasti na dogovor o dočeku ovoga visokoga i obljubljenoga crkvenoga dostojanstvenika.

U petak počeše stizavati prvi učesnici. Prije podne stigao je prepošt senjskoga kaptola presvj. g. Ivan Vidas dočekan od mjesnoga župnika vlč. g. Polića i podpredsjednika g. Markovića. Poslije podne stigao je autom iz Senja presvj. g. Pokrovitelj koji je sam izričito otklonio svečani doček koga mu je odbor kanio pripremiti. — U subotu u jutro stigli su krčki biskup preuzv. g. Dr. Josip Srebrenić i prepošt modruškoga kaptola presvj. g. Mate Cvetko koje su dočekali mjesni župnik i odbornici g. Marković i Plohl. Uz ove odličnike prispio je i veći broj svećenika, a u subotu poslije podne počeli su stizavati i prvi vjernici.

Vrijeme je bilo kao naručeno. U četvrtak je pala obilna kiša, rashladila zrak i pokupila prašinu, a onda je nastalo prekrasno vrijeme, puno vedrine, puno sunca i svjetlosti.

Početak kongresa

U subotu u 6 sati na veče najavila je svečana zvonjava i pucanje mužara da kongres počima. Crkva je bila dupkom puna pobožnoga svijeta, a što nije moglo u crkvu sakupilo se oko megafona na šetalištu.

Saziv Duha Svetoga

Točno u 6 sati pristupio je k oltaru Pokrovitelj kongresa presvj. g. Dr. Ivan Starčević, kapitularni vikar s asistencijom, a HPD »Klek« je odpjevalo koralno nekoliko euharistijskih antifona. Iza toga otvorio je kongres prepošt senjskoga kaptola preč. g.

Mons Ivan Vidas:

Tko slijedi mene ne ide u tmini,
nego će imati svjetlo života.
Iv. 8. 12.

Svi mi, koji živimo na zemlji putnici smo, jer putujemo spram vječnosti kroz nesigurnu pustinju ili kroz uznemireno more, a to je ovaj svijet kojim imademo putovati dok na času smrti prekoračimo prag vječnosti. Da uzmognemo izbjeći velikim pogibeljima, koje bi nas lako mogle sunovratiti u propast, treba da imademo stalnoga i sigurnoga vođu koji će nam pokazivati put i koji će nam pružiti ruku da sretno prispijemo u vječnost. Taj vođa i putokaz je naš Božanski Spasitelj. Svojim životom, svojom naukom i svojim primjerom dao nam je brojne dokaze svoje ljubavi, a napose onda kad je u oči svoje gorke muke ustanovio Presveti Oltarski Sakramenat.

Dan prije svoje gorke muke, nakon što je kroz tri godine neprestano svoje apostole pripravljao na odlučni čas svojega života želio je blagovati Zadnju Večeru sa svojim apostolima. Na toj Zadnjoj Večeri ustanovio je Presveti Oltarski Sakramenat t. j. pod prilikama kruha i vina dao nam za hranu duši pravo Svoje Tijelo i pravu Svoju Krv. Rekao je apostolima držeći u ruci svojoj kruh: »Ovo je Tijelo Moje«, a potom uzimajući kalež s vinom reče: »Ovo je Krv Moja koja će se proliti za mnoge; to činite na moju uspomenu«.

Tima riječima je dao apostolima vlast, da pretvaraju kruh u Njegovo

Presveto Tijelo, a vino u Njegovu Presvetu Krv i tako ih učinio svećenicima oltara Novoga Zavjeta.

Zaboravio je naš mili Spasitelj na Zadnjoj Večeri na sve, što ima poslije te večere u istoj noći pretrpjeti, kakovu će sve sramotu, ruglo i mržnju snositi gledajući i slušajući nezahvalnost naroda; zaboravio je muke križa. Sve On to zaboravlja i hoće da svoju ljubav pokaže neizmjernom što nam daje do konca svijeta svoje presveto Tijelo i predragocjenu Krv da nam bude Sila i Jakost na ovom zemnom putovanju. Ovaj Sakramenat je središte katoličkog bogoslužja koje mi vršimo i obavljamo u našim crkvama, gdje stanuje u Presvetom Oltarskom Sakramentu Isus Krist Bog i čovjek kojemu iskazujemo čast, slavu i poklon sada i iskazivat će se do vijeka.

Vjerni kršćani prvih vjekova su častili i to divno čustvo vjere i ljubavi spram Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu sve se više širilo i trajati će do vijeka vjekova.

Ima, osobito danas, hladnih vjernika i nevjernika koji prijekim okom gledaju i osuđuju naše zauzimanje i našu gorljivost, što dajemo čast i poklon Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu i htjeli bi svim svojim ugledom, uplivom i govorom, da odvrate odane i vjerne katolike od pobožnosti spram Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Ali mi ne ćemo da Ga sami uživamo, nego ćemo Njega ove dane moliti, da one k sebi pozove, koji su daleko od Njega, da ih pozove u kraljevstvo Svoje.

Čovjek hoće da bude sretan i da uživa. Ako ne vjeruje u prekozemna dobra tad on čezne i žudi to više za zemaljskim dobrima. Zato opažamo grozničavu čežnju i pohlepu za novcem i dobrima ovoga svijeta. Upravo zato i podiže sveta Crkva Presveti Oltarski Sakramenat visoko na vidljivo mjesto, na prijestolje, tron žrtvenika, da se ljudi osvijeste i dođu do spoznaje, e imade većeg i višeg dobra, a to je presveta Hostija, u istinu »Najveće dobro«. Tko ovo dobro vjerom i ljubavi posjeduje taj imade sve, što mu je potrebito; ima prije svega jamstvo budućega života, a i blagoslov za vremenito dobro, u koliko ne priječi za budući život. Velikih nevolja, krize i mržnje, oskudice i drugih nevolja i nesreća bi nestalo kad bi posvud bilo tvrde vjere u Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu. — Time što izlažemo na oltaru Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu pozivlje nas On odano i ljubezno govoreći: »Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, a ostalo će vam se sve dati« i onu: »Tko hoće da me slijedi neka uzme križ svoj i neka ide za mnom«.

Evo na ovo moramo misliti kad klečimo pred Isusom u Presvetom Oltarskom Sakaramentu, ako ga mi častimo, ako se klanjamo kao Onomu, koji je za nas sve u ovoj suznoj dolini Bog utjehe, Bog života, jakosti, sile i milosti.

Nemojmo se dakle udaljiti od Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu radi straha i obzira ljudskog, nego odvažno bez straha stupimo pred Njega, otvorimo Mu u poniznosti kao svomu ocu svoje srce, iskažimo svoje poštovanje, čast i duboku zahvalnost. Kadgod izlažemo Isusa u

Presvetom Oltarskom Sakramentu tad je to neka vrst euharistijskog kongresa. Ali na svaki euharistijski kongres hrli mnoštvo vjernika sa svih strana zemalja i naroda i tu se ljudi upoznavaju, tu se oćuti sve više učinak ovoga Presvetoga Oltarskoga Sakramenta koga mi zovemo vezom ljubavi, mira i jedinstva. Stoga će se po ovom euharistijskom kongresu koji mi danas u Ogulinu otvaramo i započinjemo, pospješiti i napredovati jedinstvo i ljubav u svima nama, u svima našim župama, u čitavoj našoj biskupiji, u čitavom našem narodu.

Time što slavimo euharistijski kongres, što javno izlažemo Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu te svojemu Gospodinu donosimo dužno poštovanje i poklon ujedno Mu donosimo usrdne hvale za sve mi-

Pripremni odbor kongresa.

losti svete vjere, kao i za sve koristi duhovne i tjelesne te napokon time hoćemo da vanjskim načinom protestujemo protiv svih nastranosti i nadmudrivanja protiv ovoga najvećega spomenika božanske ljubavi. Ovime što slavimo i držimo euharistijski kongres hoćemo da dademo zadovoljštinu za nevjeru i zlodjela učinjena protiv ovoga najvećega dobrotvora ljudi i Njegove Crkve. Pa zaista nema ljepše zgode, prilike i vremena nego li je ovaj euharistijski kongres na kojemu možemo Bogu svom i gospodaru prikazati sve potrebe Crkve i domovine naše.

Mnogo može ustrajna molitva pravednika, a to vrijedi naročito ovdje. Kako se lako, usrdno i pouzdano moli pred prijestoljem Otkupitelja. To je molitva pravednika, jer upravo u ove dane osobitom ljubavi pristupaju vjernici k stolu Gospodnjemu — svetoj Pričesti, da se s Bogom

pomire, da opet dobiju izgubljenu milost, pa da u buduće živu kao pravi vjernici Gospodinovi, kao praktični katolici koji otvoreno, javno i neustrašivo ispovjedaju vjeru i zapovjedi Božje točno i savjesno obdržavaju. Mnogo dakle koristi donaša euharistijski kongres za sve slojeve naroda, a za to se oni za takav kongres i oduševljavaju, čine pripreme, doprinašaju žrtve materijalne i osobne tako, da im ništa nije teško ili ako se čini teško — sve to postane lako, što se čini za Isusa. Pa tako i ovaj ogulinski euharistijski kongres, uza sve poteškoće, žrtve, napore i brige donijeti će mnogo i mnogo ćudorednom podignuću lijepe župe Ogulin, kao i svih okolišnih župa. A kad je moralni i duhovni napredak postignut ne će izostati ni materijalni, jer će Gospodin svoj blagoslov dati za Njemu danu čast i slavu. Molimo se po odredbi sv. Oca Pija XI po njegovoj nakani, za preuzivšeni episkopat, vikara i odbor. Zahvaljujem na oduševljenom trudu i maru p. n. odboru, svim svećenicima koji su sve učinili što su mogli za svog Isusa, svakom pojedinom članu do zadnjega pomogača, zahvaljujem svim društvima mjesta i čč. sestrama, svime zahvaljujem i molim: Euharistijski Isus svima obilno naplatio, pa svi uvijek govorili: »Isuse, ja Te ljubim, Ti si mi nada sva.« — Amen.

Nakon propovijedi bilo je izloženo Presveto, Pokrovitelj je intonirao himnu Duhu Svetomu, a mješoviti zbor »Kleka« je otpjevao dvije kitice Novakove »Dođi Duše Presveti«. Propisanom molitvom iza himna zaključeno je otvorenje kongresa.

Doček hrvatskog metropolite

Iza svršenoga obreda u crkvi krenuli su svi učesnici na kolodvor, da dočekaju hrvatskoga metropolitu preuzv. g. Dra. Antuna B a u e r a. Na peronu je bila postrojena vatrogasna četa sa zastavom i glazbom, a do nje se sakupiše predstavnici civilnih i vojnih vlasti te izaslanici društava, svećenstvo, pripremni odbor i djevojčice u bjelini. Masa se svijeta slegla oko kolodvora i po ulicama, kuda je imao da prođe tako dragi i odlični gost.

U sedam sati dojurio je zagrebački brzi vlak, mužari zagrmješe a glazba je intonirala Papinu himnu. Kad je vlak stao izašao je iz salonskih kola preuzvišeni gospodin u pratnji svojega tajnika Mons. Dra Antuna Slamića. Istim vlakom doputovala je i vrhovna glavarica Družbe sestara Milosrdnica časna majka I g n a c i j a u pratnji tajnice časne sestre M a r i j e - A n đ e l e te urednik »Hrvatske Straže« g. Dr. Marijo M a t u l i ć.

Preuzvišenoga gosta pozdravio je najprije u ime biskupija senjske i modruške kapitularni vikar Mons. Dr. I v a n S t a r č e v i ć. U svome pozdravu istaknuo je ponajprije radost cijele biskupije sensko-modruške što na njezin euharistijski kongres dolazi hrvatski metropolita. Time je visoki gost ponovno zasvjedočio svoju ljubav i simpatije koje goji prema ovim drevnim biskupijama. Pozdravlja ga ne samo kao najvišega crkvenoga dostojanstvenika u hrvatskom narodu nego i kao Dra Antuna Bauera, jer on svojim ličnim intelektualnim i moralnim vrlinama dostojno vodi hrvatske katolike tako, da hrvatski narod gleda u njemu svoga prvoga i najodličnijega sina. Želi da mu boravak u našoj sredini bude što ugodniji.

Iza toga pozdravio je metropolitu u ime ogulinske općine načelnik g. Milan J a n j č i ć:

Preuzvišeni gospodine nadbiskupe! Kao načelnik općine ogulinske sretan sam, što mi je pala u dio ugodna dužnost da Vas prigodom današnjega Vašega dolaska u našu sredinu u ime naroda ove općine pozdravim sa srdačnim: Dobro nam došao! uz želju, da ovaj Vaš visoki apostolski put bude na slavu svete vjere Kristove, a Vama u našoj sredini boravak ugodan i mio. Živjeli!

Napokon je metropolitu pozdravila, predavši mu kitu svijeća, učenica III. raz. osnovne škole Verica J u r a š i ć:

Preuzvišeni gospodine! Vašemu dolasku raduje se cijeli Ogulin, ali od svih najviše radujemo se mi djeca. Znademo, da Vaša Preuzvišenost voli mladež po uzoru našega Spasitelja koji je bio prijatelj djece. Tu ljubav prama nama vraćamo mi ljubavlju i poštovanjem prema Vašoj Preuzvišenosti. U ime mojih drugova i drugarica ja Vas najsrdačnije pozdravljam. Živio naš metropolita!

Biskup Mons Dr. Srebrnić s O. Crnicom i O. Nižićem.

Nakon izrečenih govora pozdravio se preuzv. g. nadbiskup s prisutnim krčkim biskupom Mons. Dr. Srebrenićem, a mjesni župnik vlč. g. Polić predstavio mu je predstavnike svjetovnih vlasti. Pozdravljan od naroda odvezao se visoki gost u župni dvor, gdje je najprije primio prisutno svećenstvo biskupija senjske i modruške. U ime svećenstva pozdravio ga je Mons. Dr. Starčević istaknuvši ljubav koju hrvatski metropolita goji prema biskupijama senjskoj i modruškoj. Preuzvišeni se zahvalio na tom pozdravu toplim i pobudnim riječima. Iza toga primio je predstavnike civilnih i vojnih vlasti.

Svećenstvo je primio i krčki biskup Mons. Dr. Srebrenić koga je također pozdravio Mons. Dr. Starčević istaknuvši biskupov radikalizam i neustrašivost u obrani crkvenih prava.

Dolazak Slunjana

U sedam i po sati stigla je vlakom grupa od preko tri stotine Slunjana pod vodstvom svoga župnika preč. g. Ivana Mikana, zač. kanonika. S kolodvora uputila se procesija u najuzornijem redu do župne crkve. U povorci svirala je slunjska vatrogasna glazba crkvene pjesme, a iza nje su išle slunjske katoličke organizacije sa svojim barjacima. U povorci bilo je također i župljana iz Lađevca. Pred crkvom pozdravio ih je tajnik pripremnoga odbora istaknuvši tradicionalnu vjernost naših Kordunaša Crkvi i domovini. Procesija je nato ušla u crkvu i obavila svoju pobožnost.

Euharistijska priredba

U osam sati na večer prikazivali su učenici i učenice ogulinske gimnazije žive euharistijske slike: »Živi Kruh — što život daje«. Cijela je priredba zamišljena kao razmatranje o Oltarskoj Tajni sastavljeno od živih slika koje su bile popraćene pjevanjem liturgijskih tekstova, a među pojedinim slikama čitali su se odlomci sv. Pisma i izvadci iz liturgije Tijelovskoga blagdana kojima je bila protumačena slijedeća živa slika. Tekstove je sastavio i aranžirao cijelu priredbu tajnik pripremnoga odbora, a kod uređivanja pozornice obilno su mu pomogle gospođe učiteljice stručne škole Vilma Foler i Štefica Jakopović, te časne sestre Oliva i Antonina. Tekstove su čitale učenice Maja Kroupa i Olga Aschenbrener. HPD »Klek« pod ravnanjem g. Jurice Markovića odlično je odpjevalo liturgijske tekstove dijelom koralno a dijelom u mješovitom zboru. Prikazano je deset živih slika: 1. Kod stola Vječne Mudrosti. — 2. Žrtva Melkizedekova. — 3. Mana u pustinji. — 4. David prima posvećeni hljeb. — 5. Ilijin hljeb u pustinji. — 6. Čudo u Kani. — 7. Umnažanje hljeba. — 8. Krist obećava Euharistiju. — 9. Posljednja večera. — 10. Poklon Presvetoj Euharistiji.

Dvorana je bila dupkom nakrcana tako, da se veliki broj posjetnika morao vratiti, jer nažalost nije u njoj bilo više mjesta. Priredbu su počastili svojim posjetom preuzv. g. biskup krčki i presvj. g. Pokrovitelj. Priredba je odlično uspjela te ostavila na publici dubok dojam.

Podoknica hrvatskom metropoliti

Iza priredbe, oko 10 sati na večer, krenula je od vatrogasnog spremišta povorka građanstva s bakljama i lampionima predvođena vatrogasnom glazbom prema župnom dvoru na podoknicu preuz. g. zagrebačkom nadbiskupu. Podoknica je priređena sasvim spontano kao izraz ljubavi i poštovanja ogulinskoga građanstva prema najvišem predstavniku katoličke Crkve u hrvatskom narodu. Kad se povorka grupirala pred župnim stanom odpjevao je »Klek« Novakovu »Hrvatskoj«, a onda je predsjednik »Kleka« g. Mr. Ph. Oskar Vičević pozdravio metropolitu:

Preuzvišeni gospodine nadbiskupe! Osobita mi je i ugodna dužnost pala u dio, što mogu ispred sviju naših društava kao i cjelokupnog građanstva Ogulina pozdraviti Vašu Preuzvišenost i zaželiti Vam srdačnu

dobrodošlicu. Činim to tim radije, jer u Vašoj preuzvišenosti čitav naš hrvatski narod gleda pravog nasljednika onih starih zagrebačkih biskupa dobrotvora, rodoljuba i pravih velikana koji su u teškim danima hrvatske prošlosti bili pravi ocevi i zaštitnici svog naroda.

Ujedno pozdravljam preuzvišenoga gospodina biskupa krčkoga Dr. Srebrnića, kao nasljednika onih naših hrvatskih biskupa koji su nam sačuvali naš narodni amanet — našu glagolicu.

Pozdravljam našega kapitularnoga vikara presvj. gospodina Dr. Ivana Starčevića, koji i onako uživa već od prije nepodijeljene simpatije čitave dijeceze, a specijalno ogulinskoga kraja. Svima kličem: Dobro nam došli! Živjeli!

Na ovaj pozdrav toplo se zahvalio građanstvu preuzv. g. nadbiskup, našto je »Klek« odpjevao Matzovu »Napretkovu himnu« a vatrogasna

Živa slika: »Kod stola Vječne Mudrosti«.

glazba odsvirala karišik narodnih pjesama. Iza toga se povorka uz poklike prisutnim biskupima vratila u vatrogasno spremište.

Noćno klanjanje

Središte kongresa — Krist Gospodin pod prilikama kruha stolovao je javno izložen na tronu tabernakula. I dok su se vani održavale ove bučne manifestacije — On nije ostajao sam. Od šest sati na večer do šest sati u jutro crkva je bila dupkom puna. Pobožni vjernici sate su i sate klečali pred Gospodom. Ovo je bio najljepši dio kongresa! Izmjenjivalo se pjevanje sa zajedničkom molitvom, vladao je najuzorniji mir i red. Učesnici kongresa znali su i pokazali su da znadu koji je Onaj zbog koga su došli na kongres i nijesu Ga ni časa ostavili sama.

Kroz čitavu noć bio je Ogulin sjajno rasvjetljen. Na pročelju crkve bljeskao se ogromni križ od žarulja, a čitava okolina crkve kao i crkva sama bila je veličajno rasvjetljena. Također su i izlozi trgovaca i obrtnika bili cijelu noć rasvjetljeni.

Ponoćke

U 12 sati bila je u župnoj crkvi svečana ponoćka koju je služio uz veliku asistenciju veliki prepošt kaptola modruškoga presvj. g. Mons Mate C v e t k o, apostolski protonotar. Pod misom pjevao je zbor hrvatskog katoličkog prosvjetnog društva u Slunju Kuklinu staroslovensku misu. Zborom je ravnao i prije ponoćke izrekao propovijed preč. g.

I v a n M i k a n :

Gospodin Bog stvorio je tri vrste stvorova, anđele koji imadu razum i slobodnu volju a nemaju tijela, životinje koje nemaju razumne duše već samo tijelo, i čovjeka koji je sastavina i duše i tijela. Prema naravi tih stvorova odredio im je Stvoritelj primjerenu hranu za uzdržavanje života: Tako primjerice orlovima ptice, lavovima divlju zvjerad, stoci sijeno, a ljudima koji se služe različnim jestvinama određena je kao glavna hrana kruh.

Kolikogod puta se u sv. Pismu govori općenito o hrani ljudskoj vazda se spominje kruh. Pa i naš Božanski Učitelj uči nas u Očenašu moliti: »Kruh naš svagdašnji daj nam danas«. Kruh je dakle naša svagdašnja hrana kojom se danomice krijepimo i tjelesni naš život uzdržavamo. Dok čovjek sa slašću jede kruh, znak je to njegovog zdravlja. Čim ljudska narav osjeća odvratnost prema kruhu tjelesni je organizam bolestan. Naš narod kad hoće označiti težinu nečije bolesti kaže: »Već se nije toliko dana okrušio.«

Ljubezni u Kristu! Kao što je Bog u svojoj premudrosti odredio čovjeku za uzdržavanje tjelesnoga života kruh za naravsku hranu, tako mu je za uzdržavanje svrhunaravskoga života, za hranu duše odredio kruh s nebesa »koji svaku slast i milinu svakog teka u sebi ima« (Mudr. 16-20). Na posljednjoj večeri ustanovi je Krist Gospodin Presvetu Euharistiju pretvorivši kruh u svoje tijelo a vino u svoju krv i zapovijedio da je primamo riječima: »Uzmite i jedite svi, ovo je tijelo moje«.

A da ga možemo lakše primati sakrio je svoje božansko veličanstvo i čovječanstvo pod priliku kruha. O velike li dobrote i nedokučive mudrosti Božje! Isus Krist mogao je ovaj sakramenat kao svemogući Bog ustanoviti i pod prilikom zlata. Ah, kako bi tada ljudi današnjega vremena, zadojeni duhom materijalizma, hrlili rado k stolu Gospodnjem! Tada ih sigurno ne bi trebali svećenici sa propovjedaonica nagovarati na primanje svete pričesti. Ali zlata imade vrlo malo a duša odkupljenih dragocjenom krvi Sina Božjega veoma mnogo, pa bi bili rijetki sretnici koji bi mogli bez poteškoća ovaj sakramenat primati, jer je i ovo malo zlata isključivo u rukama bogatuna. Siromasi pak koje Spasitelj osobito voli ostali bi bez ove duševne utjehe.

Spasitelj je ustanovio Euharistiju, da bude svagdašnja hrana dušama. On hoće da kršćani baš tako primaju Euharistiju za hranu duše kako dnevno primaju kruh za hranu tijela. Zato se žrtvuje dnevno na oltarima i čeka nas u svetohraništima. On kaže: »Tijelo moje pravo je jelo a krv moja pravo je pilo. Tko ne jede tijela Sina Božjega i ne pije krvi

Njegove neće imati života u sebi (Iv. 6. 54) a tko jede tijelo Sina Božjega i pije krv Njegovu imati će život vječni« (Iv. 6 55.). Dakle tijelo Isusovo je po izričitoj nauci Kristovoj prava i potrebna hrana duše, jer bez nje nemamo duševnoga života, bez nje ne možemo postići život vječni. A jer je život vječni cilj naš i glavna svrha naša, dužan je svaki kršćanin upotrijebiti Euharistiju kao sredstvo za postignuće života vječnoga.

Bog hoće da se svi ljudi spasu. On neće smrti grješnika već da se obrati i žive. »Volja Božja je posveta naša« (Sv. Pavao). Ali kad je to spasenje naše vezao o primanje pojedinih sakramenata, onda ih je morao ustanoviti tako, da ih svatko može lako primiti. On nikada ne zahtijeva od nas što je nemoguće. Pa kako je sakramenat Krsta koji je za spasenje neophodno potrebit upotrebio vodu, koje svagdje imade, tako je i za Euharistiju upotrijebio kruh, koji je svagdanja hrana naša, da ju može svatko bio bogat ili siromah bez poteškoća i ikakvih materijalnih žrtava primiti u presvetoj pričesti.

Živa slika: »Žrtva Melkisedehova«.

Kako Spasitelj vruće želi, da ga često primamo u sv. Pričesti, vidi se i odatle što primanje sv. Pričesti nije vezao na određene dane niti ograničio na stanovite crkve i gradove ili određene svećenike. Što više! On nije vezao valjanost ovoga sakramenta i plodove sv. pričesti ni o vrijednost i svetost svećenika, koji ju podijeljuje. Juda izdajica bio je zaista nevrijedan, a ipak je i on bio među onima, kojima je Krist kazao: »To činite na moju uspomenu«.

I.

Kad je Božanski naš Spasitelj ustanovio Euharistiju za našu duševnu hranu i kad je ta hrana duši našoj toli potrebita za postignuće vječnoga života, primajmo ju rado i često, jer je »Euharistija kruh života« (Sv. Augustin). »Ovo je kruh koji je s neba sašao i koji ga bude blagovao neće umrijeti« (Iv. 6. 40). »Koji jede od ovoga hljeba, živjeti će u vijeke« (Iv. 6. 50).

Prvi kršćani koji su bili revni izvršioci zakona Gospodnjega, znali su dobro od kolike je koristi česta sv. pričest, pa su se dnevno sastajali na molitvu i lomljenje hljeba (Dj. Ap.). Spasitelj je po Euharistiji prožeo sve njihovo mišljenje i djelovanje, sav njihov privatni i javni život tako da je život njihov bio živo evanđelje. Tko je jačao onu nejaku djecu, nježne djevice, plahe žene i bojažljive muževe, da su onako neustrašivo ispovijedali vjeru u Krista i poput lavova je neustrašivo branili? Tko im je dao snage da poput heroja strpljivo podnesu sva progonstva i muke i rado hrle u smrt za Krista? Euharistija, jer s obilja njihove unutarnje pobožnosti nije ojačala samo snagu njihove duše već i tijela (Toma Kempenac).

U Euharistiji dobili su dar mudrosti, da su mogli vazda mudro odgovarati na sudovima, u njoj su dobili žar ljubavi, samoprijegora i požrtvovnosti. Ona je bila izvor njihove snage i neslomive jakosti, jer su mogli sve podnijeti s Kristom koji ih je jačao (Sv. Pavao).

Prosuđujući život kršćana svatko je mogao upoznati ljepotu, snagu, i moć kršćanske vjere koja u praktičnom životu rađa ovako divnim plodovima kršćanske ljubavi i dobrote. Zato su se pogani gledajući njihov život obraćali na kršćanstvo govoreći: »Zaista ovo mora biti pravi Bog, kad nauka njegova rađa ovako divnim plodovima.«

Braćo u Kristu! Nasljedujmo i mi prve kršćane, primajmo rado i često sv. pričest.

Sveta Crkva želi da vjernici ne samo duhovno već i sakramentalno primaju sv. pričest i da vrše sv. tajne tijela i krvi Kristove onom jakošću i postojanošću vjere, onom pobožnošću srca kako bi često mogli uživati taj svrhunaravski hljeb. (Sabor Trid. sses. XII. XXIII. c. 6). Nato nas nukaju i velike koristi koje dobivamo u sv. pričesti.

1. Sv. pričest združuje nas najuže sa Kristom. »Tko jede tijelo moje i pije krv moju ostaje u meni i ja u njemu« (Iv. 6. 51). Kad Krist u sv. pričesti dolazi u tijelo naše sjedinjuje se s dušom našom i prožimlje sve misli naše i sve osjećaje naše tako, »da ne živimo više mi nego Krist u nama« (Gal. 2-20). Mi postajemo živo svetohranište. Kao što se sunce odrazuje na razini bistre vode, tako se i život i mišljenje Krista odrazuje na duši našoj. Svi ostali sakramenti su samo znakovi milosti, koju nam Spasitelj preko njih dijeli, a u Euharistiji je sam Isus s Božanstvom i čovječanstvom. Zar dakle onaj koji je bolesne ozdravio samo doticajem skuta haljina svojih ne djeluje više u duši pravednika od drugih sredstava milosti? Sve što nam drugi sakramenti posebno daju, obuhvata sv. Euharistija u sebi. Njezino djelovanje se proteže na cio ljudski život u cilju našega posvećenja.

2. Sv. pričest slabi nam zle želje i krijepi nas u dobru. Ona je siguran štit proti svima nagnućima na zlo. Vraćajući se od sv. Pričesti, mi smo kao lavovi kojima vatra božja iz usta suklja te postajemo đavlu strašni (Ivan Hris.). Salijetavaju li te nečiste misli spojene sa žestokim napastima proti sv. čistoće, primaj često neokaljanog jaganjca i biti ćeš

pobjednikom. Onaj koji je jednom riječju istjerao vojsku nečistih duhova, svojom prisutnošću osloboditi će te tih napasti.

3. Sv. pričest je ljekovito sredstvo koje nas čisti od lakih a čuva od smrtnih grijeha. Nema sredstva, koje bi ljude od grijeha bolje sačuvalo, u dobru jače učvrstilo i svetijim učinilo od sv. pričesti. Isus u sv. pričesti je ona sveta vatra koja zažiže u nama grijehe i zle požude utišava.

Sv. Pričest imade i drugih vanrednih djelovanja. Evagrius propovijeda nam kako je neki židovski dječak, videći kako djeca pristupaju sv. pričesti, pristupio i on. Kad je otac to čuo bacio ga je u goruću staklenu peć i vrata zatvorio. Kad je nakon tri dana došla majka gledati šta je sa sinom, našla ga je živa. On joj je pripovijedao, kako je oko njega lijevala vodu lijepa gospa, kako mu nosila jelo i pilo čim je ogladnio. Majka, videći u tom moć sv. pričesti, zatraži da se pouči u vjeri i primi sv. Krst ona i dijete. Sv. Euharistija evo oslobađa od smrti. Iz života svetaca znademo da su mnogi ugodnici Božji godine živjeli bez tjelesne

Živa slika: »Mana u pustinji«.

hrane samo sa sv. pričesti. Tako je sv. Feliks živio 5 godina, Nikola Klaus, pustinjak, 20 godina, Sv. Katarina Sienska svake godine od Pepelnice do Uzašašća nije ništa uživala osim sv. Pričesti i u naše vrijeme pobožna djevojka Tereza Neuman iz Kronerseita u Bavarskoj već 15 godina ništa ne jedè i ne pije osim sv. pričesti. Sv. Euharistija jača dakle ne samo dušu nego i tijelo.

II.

No tko hoće da sakramenat tijela i krvi Gospodnje primi dostojno, mora da je sveta života i čiste duše. Kod prvih kršćana govorio je prigodom dijeljenja sv. pričesti đakon pričesnicima: »Sveto je za svete«, što po tumačenju sv. Ivana Hrizostoma znači, da nitko tko nije svet i čiste duše ne smije pristupiti k stolu Gospodnjemu, jer nije dostojan primiti kruh anđeoski. »Tko nedostojno jede tijelo Gospodnje smrt sebi jede« veli sv. Pavao, jer sveta pričest je život dobrima a smrt zlima (Toma

Aq.). Kad su evanđeoski gosti došli na svadbenu gozbu bez svadbenoga odijela dao ih je domaćina svezati i u skrajnu tamu baciti. To je slika čovjeka koji u grijehu pristupa k sv. pričesti. Dakle duša onih koji hoće uživati sv. Euharistiju mora biti kao kristal čista od svake ljage, nedužnošću bijelija od snijega, ražarena vatrom serafimske ljubavi.

Radi toga mogao bi netko kazati: Pošto se ne osjećam tako čistim i svetim bolje je da i ne idem na sv. pričest. Ići ću kad se bolje pripravim.

Pitam te kršćanine dragi: Polaziš li na sv. pričest o Božiću, Uskrsu i druge neke svetkovine? Ako polaziš, jesi li na te svetkovine bio tako svet i čist da si mogao primiti sv. pričest dostojno? Ako nisi, zašto si se usudio primiti sv. pričest? Ako si bio tada čist i sve, zašto ne bi mogao biti takav svaki mjesec, svaki tjedan ili svaki dan? Leži li u onim svetkovinama neka posebna snaga koja te čisti od grjeha i čini sposobnim za sv. pričest? Ne! — kaže sv. Ivan Kriz. — ni jedan dan nema te snage i moći po sebi. Ti moraš sam nastojati, da čuvaš dušu čistu i da ju za sv. pričest očistiš u sv. ispovjedi. Pa ako možeš to učiniti za Uskrs, zašto ne možeš inače? Ako nisi sada vrijedan zar ćeš biti dostojan nakon pol godine ili godinu dana, kad će se tvoja savjest novim grijesima okaljati, tvoja duša korovom zlih navada obrasti, a knjiga tvoga života nebrojenim grijesima ispuniti. O luđaci! Svaki dan, svaki tjedan ili mjesec niste kadri očistiti kuću vašu, a mislite da će biti dostojnija za primitak Isusa ako je očistite nakon pol godine ili godinu dana. Tko nije dostojan primiti svaki dan sv. pričest, još će je manje biti dostojan nakon godinu dana, kaže sv. Augustin. Bolest što se kasnije počima liječiti teže se izliječi. Što bi ti kazao čovjeku, koji bi te uvjeravao, da će se rublje koje se ne presvlači pol godine bolje oprati i čistije biti od onoga što se pere svakog tjedna? Zar nebi bio smiješan svaki onaj koji bi tvrdio, da će se lakše očistiti i čišći biti onaj koji se nije prao 6 mjeseci od onoga koji se pere svaki dan? Tako je pogrešna misao i onih koji tvrde, e će se dostojnije pripraviti na sv. pričest, što ju dalje odgađaju. O Gospodine ti znadeš kako smo slabi i pogriješivi, kako smo danomice mnogim manama i greškama podložni, pa nas ipak pozivaš onako nesavršene i nevrijedne k svojoj sv. gozbi preko svete Crkve i njezinih svećenika. Ti zahtjevaš od nas svih bez razlike dobe, staleža i spola, da pristupamo k stolu Gospodnjemu pod prijetnjom gubitka spasa.

Iz toga zaključujem, da tu čistoću duše koja se zahtjeva za sv. pričest može svatko postići ako hoće.

Pa u čemu se zapravo sastoji ta čistoća duše i svetost onih koji žele dostojno primiti sv. pričest? Kad bi se sastojala u potpunoj savršenosti koju mogu samo rijetke duše zu milost Božju postići, držim da onda nebi mogli ni apostoli ni prvi kršćani svaki dan čistom savjesti pristupiti sv. pričesti. Ni tada ljudi nisu bili anđeli već su i oni bili skloni na zlo kao i mi. Čist biti znači imati milost posvećujuću, nemati teškoga grijeha koji nebi bio okajan i u sv. ispovjedi očišćen, znači nemati hotimičnoga svojevoljnoga nagnuća na teški grijeh. U tome se sastoji svetost duše koja je dostojna za korisno primanje sv. pričesti.

Kadgod si u milosti Božjoj, sposoban si da možeš primiti sv. pričest. A mi smo dužni pod kaznom osude izbjegavati teške grijehe i biti u milosti posvećujućoj »jer drvo koje ne donosi dobra ploda, posjeć će se i u oganj baciti«. Sv. Augustin opominje nas: »Živi tako da svaki dan možeš pristupiti k stolu Gospodnjemu«.

Nije dakle razlog tvojoj nemarnosti u primanju sv. pričesti što ne možeš postići potrebnu čistoću duše, već što nećeš da si ju pribaviš. Ti nećeš da se riješiš griješnih veza i zabava, da provodiš čist život, nećeš da se okaneš zlih navada kao što su kletva i pijanstvo; nećeš da povratiš tuđe, što si nepovlasno prisvojio; ne ćeš da svetkuješ dan Gospodnji; ti ne ćeš da se izmiriš s bratom svojim već vodiš osvetu i mržnju na njega, nećeš da sebi naneseš silu i da svladaš svoje zle požude. Eto tu leži uzrok tvojoj nemarnosti! Ovaj ti kamen sprečava put do sv. pričesti. Odstrani ga i stvar će biti laka. Poboljšaj tvoje ćudoređe, odreci se kletve i pijanstva, povrati tuđe, svetkuj dan Gospodnji, izmiri se s bratom svojim, vrši

Živa slika: »David prima posvećeni hljeb«

dužnosti svoga staleža, u kratko: živi kršćanski, pa nećeš imati zaprijeka za sv. pričest.

Ljubljena braćo u Kristu!

Kad je ediktom Konstantina Velikog proglašena sloboda Crkve nestalo je onih silnih progonstva, a kršćanstvo se počelo širiti brzim tempom tako, da su stupili među kršćane i slabići koji nisu bili kadri za svoju vjeru ništa trpjeti. Kad se pak kršćanstvo počelo širiti više nasljedstvom porođaja nego uvjerenjem razuma i osjećajem srca, počeli su kršćani hladnjeti u vršenju kršćanskih dužnosti i u primanju sv. pričesti. Što se više svijet udaljivao od Krista postao je sve gori a život u svijetu sve teži. Nestalo je s lica zemlje onog starog poštenja, nestalo je ne samo kršćanskih kriještosti nego i građanskih vrlina. Pravdu je zamijenila nepravda, istinu laž, ljubav mržnja, stidljivost raspojasana bestidnost, samozataju oholost, a požrtvovnost neobuzdana sebičnost. I zato danas svijet stenje pod teškim jarmom ljudske sebičnosti i ne može nikakova

mudrost svjetskih diplomata da ga izbavi iz tog velikoga zla, jer bez kršćanske ljubavi, pravednosti i požrtvovnosti nema riješenja ove teške krize.

Zato natrag Kristu! On je put, istina i život! Obnovimo u nama stari duh kršćanski, duh evanđeoske ljubavi, samoprijegora i pravde, bez koje nema socijalne pravice. Pođimo svi rado, često i pobožno sv. pričesti. Ondje je snaga naša. Ako vas bude tko pitao zašto se tako često pričešćujete, kažite mu: zato da se naučimo ljubiti Boga, da se očistimo od naših nesavršenosti, da se oslobodimo nevolja i utješimo u tuzi, da se ojačamo u našim slaboćama. Kažite mu da su dvije vrste pričesnika: savršeni koji bi premda su dobri mogli sagriješiti kad nebi išli izvoru savršenosti, i nesavršeni koji se uče od njega savršenosti, hrabri da ne klonu, plašljivi da postanu hrabri, bolesni da ozdrave, zdravi da ne obole (sv. Franjo Saleski). Mi ćemo, Gospodine, biti izabrana Tvoja djeca, mi ćemo s Tvojom milošću živjeti, Tvoje sv. Tijelo, hranu izabranih kao zalog vječnog spasenja često primati. Daj o Gospode, da Ti vazda vjerno služimo i srcem omilimo, da poslije ovoga života zaslužimo zadobiti vječno blaženstvo, u kojem ćemo moći Tebe gledati u sjaju božanskom kako Te sada gledamo pod prilikom sv. Hostije. Amen.

*

U kapelici banovinske bolnice služio je svečanu ponoćku zač. kanonik H. Košak uz asistenciju župnika iz Gračaca Franje Horvata i bolničkog duhovnika. Pod misom pjevao je zbor čč. sestara Stanovu hrv. misu i euh. pjesme pod vodstvom č. s. Tarzicije Fosić. I pod ovom ponoćkom podjeljen je velik broj sv. Pričesti.

Glavne kongresne svečanosti

Prvi dan — dan priprave — prošao je u najuzornijem redu i najvećem oduševljenju. Početak je bio dobar i sve je pokazivalo da će glavni dio svečanosti nadmašiti sva očekivanja.

Prva sveta misa

Svečanosti glavnoga dana kongresa započele su svečanom svetom misom koju je uz asistenciju odslužio preč. g. Mikan i iza nje pohranio Presveto. Pod svetom misom odpjevao je pjevački zbor iz Fužina misu na čast sv. Josipa od Adamića, na prikazanje Zajčevu »Ave Maria III.« (op. 933.) te »Zvjezdo mora« i »Naša srca«. Zborom je ravnala gđica. Štefica Radović, učiteljica u Fužinama.

Propovijed je izrekao dekan ogulinskoga kotara i župnik u Josipdolu vlč. g.

Zdravko Glad:

Isus mu reče: Juda, cjelovom li izdaješ sina čovjevčjeg. *(Luka 23, 48)*

Poznata nam je ona biblijska povijest o Apsalonu, nezahvalnom sinu Davidovu. Dugo je on smišljao i snovao, kako bi se domogao kraljevskog prijestolja, dok napokon nije podigao vojsku protiv svoga vlastitog oca. Ali i vojnici Davidovi digli se na obranu svoga kralja. Okupili su vojsku u kojoj David nije sudjelovao, niti im je ikakove zapovijedi izdao, već ih je samo usrdno molio, da mu poštede sina Apsalona. Vojnici dobro su razumjeli njegovu očinsku prošnju, pa ni jedan nije ništa na žao učinio Apsalonu, tek vojskovođa Joab ga usmrti. Vojska Davidova pobjedonosno vraćala se u Jerusolim, narod je od veselja plesao, samo David bio je tužan i neveseo. Tri dana niti je jeo niti spavao već je neprestano jecao: »Apsalone, sine moj! Sinko moj Apsalone, kamo sreće da sam mjesto tebe ja poginuo.« Tako je tugovao David za onim sinom koji nije bio vrijedan da ga crna zemlja nosi, tako je žalovao za onim koji mu je radio o glavi. Zato mu Joab ozlovoljen reče: »O kralju, ti ljubiš one koji tebe mrze i progone!«

Koju tisuću godina kasnije viđamo u Jerusolimu drugoga jednoga kralja koji je također bio iz plemena Davidova; imao je ljute neprijatelje, ali ih je još većma ljubio nego li David Apsalona.

Kakav je to bio kralj? Najmudriji i najmoćniji, što ih je ikada na svijetu bilo, a uza to tako ponizan i siromašan. Žuljave je ruke imao od dnevnoga rada, žarko sunce opalilo mu obraz dok je s jednoga kraja na drugi kraj zemlje prohodio.

A što je radio? Kud god je išao samo je dobrote narodu svome iskazivao, svakome je pomagao, gdjegod je samo mogao. Došao je kako sam reče, ne da se njemu služi već da on drugima posluži. Koje zato čudo, da ga je narod tako volio i hrpimice se oko njega skupljao. Imao je taj kralj također svoju pratnju, službenike svoje koji nisu bili učeni ni odlična roda, već priprosti ribari-radnici, a siromašni kao i kralj njihov sam. Kralj ih je vanredno volio. S njima je zajedno jeo i spavao, dobro i zlo s njima dijelio, sve tegobe i križeve s njima zajedno podnašao. Zato su ga i ti sluge njegovi, bilo ih je dvanaest na broju, od srca rado imali, k njemu se kao ocu svome privijali i toliko puta govorili, da su pripravni za njega i život svoj položiti.

Jedan ga ipak nije volio. Da, volio ga je onako na viđenje, licemjerno, a u istinu ga je mrzio, nastojao je, da ga makne s puta i dogovorio se s njegovim ljutim neprijateljima, kako će im ga izdati. Utanačio je za to i mjesto i vrijeme, a za plaću primio je 30 srebrnjaka.

Zar ne, sad već svi znademo, ljubezna braćo, tko je taj kralj, a tko njegov izdajnik. Taj kralj jest Isus Krist, naš Gospodin koji je i sada ovdje među nama bivstveno nazočan u presvetome oltarnomu Otajstvu, a izdajica njegov apostol Juda Iskarijot.

Velika je bila opačina Judina. Isus ga je između tolikih odabrao za svoga apostola, obdario ga velikim dobrotama, a uz to obećao mu i krunu vječne slave, ako mu do konca vjeran bude. Pa ipak Juda je tog svog najboljeg učitelja izdao njegovim najzagriženijim neprijateljima. Kako je to tada silno ožalostilo božansko srce Isusovo! Takovu žalost osjeća dragi Spasitelj i sada toliko puta u ovome Sakramentu ljubavi.

Mi smo se sada, moja kršćanska braćo, okupili danas na euharistijski kongres, da ovdje javno pred čitavim svijetom ispovjedamo vjeru svoju u bivstvenu nazočnost Isusovu u tom presvetom oltarnomu Otajstvu. Došli smo da zadovoljimo Isusu za tolike uvrede koje mu se nanašaju dnevnice u ovome Sakramentu ljubavi. Ali došli smo ovamo također, da iz toga euharistijskog slavlja odnesemo i obilne plodove. Jedan od najljepših plodova bit će taj, ako danas prigodom velebnih pobožnosti koje ćemo obaviti u čast euharistijskog Spasitelja odlučimo, da ćemo presveto Tijelo Isusovo u svetoj pričesti uvijek najdostojnije primati, kako bismo bili u istinu dionici onih velikih milosti i dobrota, što nam ih dostojna sveta pričest dijeli.

Na to će nas, kako to tvrdi i sveti Alfonzo Liguori, potaknuti misao na to, kako je strašan grijeh nedostojna sveta pričest.

Da vam to uzmognem što bolje predočiti, odlučio sam u prvom dijelu moga govora prikazati veliku ljubav Isusovu spram Jude apostola, a strašnu nezahvalnost Judinu spram Isusa, a u drugom dijelu po-

kazati upravo beskonačnu ljubav Isusovu spram nas u Presvetom Oltarnomu Sakramentu i kolika je grijehota svetogrđe.

I.

Božanski naš Spasitelj sve videći svojim pogledom vidio je crnu opačinu Judinu, žalosnu posljedicu njegovog izdajstva — svoju gorku muku i smrt na križu, a s druge strane gledao je veliku Judinu nesreću, žalosni njegov svršetak i konačno vječnu njegovu propast. Pa što mislite, je li on njega od sebe odbio, je li ga pustio da onako naprosto srće u toliku pogibelj? Ne, većma nego li njegova vlastita muka i smrt bila mu je na srcu Judina nesreća i njegova propast. Kaošto David Apsalona, tako je i mili Isus htjeo na svaki način da oslobodi nesretnoga Judu, da ga odvrati od njegove zlokobne nakane. Pa što je u toj namjeri sve učinio?

Najprije se je pred njim duboko, duboko ponizio, stade mu prati noge; on učitelj učeniku svome! Mislio je da će tom velikom poniznošću omekšati kameno srce Judino; da će Juda ipak reći: e tako dobroga uči-

Živa slika: »Ilijin hljeb u pustinji«.

telja koji se je preda mnom toliko ponizio da mi čak i noge pere ne mogu izdati.

A kada ga to nije kosnulo stade ga riječima opominjati: »Jedan između vas će me izdati, jao onome, po kome bude sin čovječji predan!« Znao je dobro Juda, da te riječi idu njega, da je on taj izdajnik, dok drugi apostoli još do tada nijesu toga znali, ali božanski Spasitelj štiti njegov dobar glas. Pa i onda kad su stali apostoli jedan za drugim pitati: »Jesam li ja, gospodine?«, još uvijek božanski Spasitelj prikriva njegovo ime, hoće da ga od nesretnog koraka odvrati.

Pa što je još učinio Spasitelj? U oči svoje gorke muke ustanovio je Presveti Oltarski Sakramenat, taj najveći spomenik ljubavi, u kojem nam je sve dobrote i milosti ostavio. Jedina Blažena Djevica Marija bila bi dostojna da ga primi u srce svoje, pa gle on se svima bez razlike daje. Zar će se i izdajici svome Judi dati na uživanje? Stanimo časak da vidi-

mo što će Gospodin učiniti? Oh beskonačne ljubavi Spasiteljeve! I nesretnomu izdajici Judi daje se za hranu, samo da štiti njegov dobar glas, da ne svrati pozornost drugih na njega, da ne bude odviše to upadno — drugim riječima hoće na svaki način da ga spasi i oslobodi.

A sada, draga braćo, pođimo časak duhom na Maslinsku goru. Tamo se uoči svoje gorke muke Spasitelj pomolio svome nebeskomu Ocu, krvavim se znojem znojio, a apostoli pozaspali. U to pristupi On k njima i reče im: »Ustanite, pođimo, eto približuje se onaj koji će me izdati.« Onaj koji će mene izdati! Vidite, još ga imenom ne spominjem, još štitim uvijek njegov dobar glas, rado bih ga na svaki način spasiti. U to se približi ona razbojnička rulja s kolcima i užetima, s mačevima i bakljama, a na čelu joj izdajnik Juda. Pristupi k Spasitelju, poljubi ga i pozdravi: »Zdravo učitelju!« A što Spasitelj na to? Je li ga odbija od sebe? O ne, dozvoljuje mu da ga poljubi, pa mu reče: »Prijatelju, pošto si došao? Juda, cjelovom li izdaješ sina čovječjeg?« Gle prijateljem naziva svog najljućeg neprijatelja. I sada tek zove izdajicu pravim imenom kada svi dobro znaju, tko je taj nesretni izdajnik. Kao što David, kad nije nikako mogao osloboditi Apsalona, gorko je za njim plakao, tako je i božanski Spasitelj za Judom tužno gledao, božansko srce njegovo krvarilo je s pogleda za nesretnim apostolom, za izgubljenom ovcom.

Blaženoj Katarini Emel bilo je objavljeno, da se božanski Spasitelj ponudio svomu nebeskomu Ocu, e je voljan još toliko muka podnijeti, kad bi bio mogao samo nesretnoga Judu spasiti.

Tko da pri tome ne povikne s Joabom: »O kralju ti ljubiš one koji tebe mrze i progone!«

II.

Poput Jude izdajnika čine i ponašaju se još i dan danas toliki nesretni kršćani koji dragoga Spasitelja u svetoj pričesti nedostojno, svetogrdno primaju. Istu ljubav koju je božanski Spasitelj gojio spram Jude, goji On u svome presvetome Oltarnome Otajstvu spram sviju nas. Sve se, draga braćo, na ovome svijetu mijenja, samo Krist Gospodin ostaje uvijek isti, — jučer i danas i u vijeke. Kao što u doba Judino tako još i danas bije goruće njegovo srce u tome presvetome Otajstvu ljubavlju spram nas, osobitu nedokučivu upravo ljubav iskazuje on spram onih koji ga u svetoj pričesti svetogrdno primaju.

Svetogrđe strahovita je grijehota. Svetogrđe počinja onaj kršćanin koji tijelo Isusovo u svetoj pričesti prima u srce svoje u smrtnom grijehu; bilo da je koji smrtni grijeh hotimice zašutio, bilo da se svojom krivnjom nije dobro ispovijedio, bilo da nema volje za grijehe se pokajati, bilo opet da nije voljan zadovoljštinu za grijehe učiniti, a napose čuvati se u napredak bližnje griješne prigode.

1. Svetogrđe jest strašna uvreda, silna bol nanešena božanskom srcu Isusovu. Božanski naš Spasitelj ništa toliko ne odurava kao smrtni grijeh. Razumljivo je zato da on ne može pod istim krovom u istom srcu prebivati, gdje prebiva i smrtni grijeh. Što biste vi rekli, da vas tko zatvori u tamnu prostoriju, gdje imade puno razne strvine ili na pol već trula ljudska lješina? Zar vam se ne bi ondje gadilo prebivati? Jedva biste čekali čas da se odonud maknete. Tako vidite i dragi naš Spasitelj ne može da boravi voljko u onom srcu koje je okaljano smrtnim grijehom. Svakomu takovomu nesretnomu kršćaninu kao da On progovara: »Prijatelju pošto si došao? Zar si zato došao da me vrijeđaš, da me žalostiš i na novo propinješ? O bolje bi ti bilo da se nijesi rodio, bolje bi ti bilo da si prije umro nego li to svetogrđe učinio.«

2. Svetogrđe je nadalje crna nezahvalnost što se božanskom Spasitelju u tom Sakramentu ljubavi nanosi. U tom presvetom oltarnomu Otajstvu ostavio nam je dragi Spasitelj samoga sebe, s božanstvom i čovječanstvom svojim — dušama našima za hranu. To je u istinu najljepši spomenik ljubavi Njegove. I kad bismo Mu za tu ljubav od dana u dan, od časa u čas svagdje zahvaljivali, nikada mu dosta zahvaliti nebi mogli, pa ipak kolikima kršćanima je taj Presveti Oltarski Sakramenat umjesto na spasenje vječno, na vječnu propast!

Živa slika: »Čudo u Kani«.

Pripovjeda se o nekomu putniku, kako je upao među razbojnike. Ovi ga oplijenili i na koncu o neko drvo objesili. Slučaj htjede, da je brzo iza toga onuda prolazio neki trgovac i u zadnji čas spasio mu život time, što je nožem prerezao uže o koje bijaše obješen. Brže bolje podade mu okrijepila, što je za sebe na putu imao, posadi ga na svoga konja i čvrsto odluči pobrinuti se za njega da na životu ostane. No putnik taj vidjevši, da trgovac imade veliku svotu novaca uza se, ispodmaknu mu nož, onaj isti nož kojim mu je trgovac život spasio i s njime ga probode. Tako — usuđujem se ustvrditi biva i sveta pričest mnogim kršćanima umjesto spasenja na vječno pogubljenje.

Protiv odličnoga poganina Julija Cezara urotili se nekoji njegovi sugrađani. Junački se on njima opirao, dok nije među njima ugledao Bruta, koga je kao sina svoga volio i raznim dobrotama opsipao. To ga je tako boljelo, da je uskliknuo: »I ti sinko moj, Brute!« I više nego li

od zadobivenih bodova, od velike žalosti sruši se mrtav na zemlju. Jednako tome kao da i božanski Spasitelj svakomu svetogrdniku progovara: »I ti kršćanine! I ti kršćanko! Ti, dušo kršćanska, koju sam neprocjenjivom krvlju svojom otkupio: ti, dušo kršćanska, koju sam na svetom krstu za dijete svoje primio: ti, dušo kršćanska, kojoj sam na nebesima vječno veselje pripravio — da me Ti tako vrijeđaš i žalostiš, to me strašno boli, to nemože podnijeti moje božansko srce.«

Pa kako se, molim vas, dragi Spasitelj ponaša spram takovih svetogrdnika? Dali možda odmah njihovu opačinu kazni? Dali ih odmah od svoga božanskoga srca odbija? Kao što David Apsalona, tako bi i On rado još uvijek njih osloboditi i spasiti. O dobri Bože, koliko imade takovih svetogrdnika! Eno tamo kod pričesnog stola kleči mladić ili djevojka, koja iza obavljene svete ispovjedi nema volje prekinuti griješne veze, u koje je upala, a ipak hoće da primi Gospodina u srce svoje. Tamo kleči kod stola Gospodnjega ženskinja opaka i crna jezika koja je nemilo oklevetala bližnjega svoga, prouzročila mu silnu žalost, ucvilila mu srce, rinula ga u vremenitu a možda i u vječnu nesreću, pa nema volje, da mu, pa makar to bilo i na uštrb svoga vlastitoga dobroga glasa, dobar glas vrati, a ipak hoće da primi Isusa u srce svoje; eno tamo kleči čovjek, koji se je obogatio nepravedno tuđim dobrom, krađom, prevarom, lihvom i počinjenom štetom, a iza svete ispovijedi nema volju tuđe povratiti i nanešenu štetu nadoknaditi, a želi Isusa primiti u srce svoje; ondje pred oltarom kleči na oko viđeniji čovjek, koji je svojim zamazanim perom u blatnim novinama grdio Crkvu i službenike njezine, a nema volje to popraviti, već hoće da u srce svoje primi onoga Gospodina koji je ustanovio svoju svetu Crkvu i odabrao si svoje službenike...

Pa kako se Gospod ponaša prema takovima? Dali možda koga od njih mimoizlazi? O ne! Tamo kleči neskrušeni pokornik, anđeosko nevino dijete uz raskalašena mladića koji još i u onim trenutcima pomišlja, kako će u stare grijehe pasti, ali Gospod svakome se daje za hranu, nikoga ne mimoilazi.

Pitam vas, moja kršćanska braćo, možemo li si zamisliti veću uvrijedu, veću nezahvalnost spram božanskoga srca Isusova, nego li je ona, što mu se nanaša nevrijednom svetogrdnom pričešću? Doista svetogrđe je tolika grijehota, da je ljudski jezik izreći, ljudsko pero opisati ne može. Pravo za to veli sveti apostol Pavao: »Tko nedostojno jede i pije, sud sebi jede i pije.«

Ali ljubezna moja braćo, ako i jest svetogrđe tolika grijehota, ipak to nije grijeh koji se u sakramentu svete pokore, u svetoj ispovijedi nebi mogao oprostiti. Neka zato kršćanin komu savjest takav grijeh spočitava, danas prigodom ovog euharistijskog slavlja skrušen padne na koljena svoja pred otajstvenoga Spasitelja, neka krivinu svoju pokorničkim suzama poput Petra apostola i Magdalene pokornice gorkim suzama oplače i božanski Spasitelj koji je za zemnoga svoga života radije boravio i blagovao među griješnicima nego li s oholim farizejima, privinut će ga raskajana na božansko svoje srce — ta On je onaj dobri pastir, koji u pustinji ostavlja devedeset i devet ovaca i polazi za izgubljenom dok je ne nađe, a kad ju je našao, veselo ju stavlja na ramena svoja i nosi u ovčinjak svoj.

O dao dobri Bog po zagovoru Majke Božje i Majke naše Blažene Djevice Marije, da bismo odsele svi bez razlike uvijek primali što dostojnije i što vrijednije presveto tijelo Isusovo u svetoj pričesti, da nam u istinu bude hrana vječnoga života — zalog vječne slave — Amen.

Dolazak učesnika.

Noćnim i jutarnjim vlakovima stigli su brojni učesnici iz Gorskoga kotara, napose iz Vrbovskoga, zatim iz ogulinske okolice (Tounj i Generalski stol) i napokon iz Primorja i Like. U sedam sati stigao je posebni vlak iz Zagreba. S njim je doputovalo oko stotinu Zagrebčana i tri stotine Karlovčana. Iz Karlovca je korporativno došlo društvo »Hrvatska

Živa slika: »Isus umnaža hljeb«.

Žena«, Žensko katoličko prosvjetno društvo »Katarina Zrinjska« sa zastavom, Križari, Marijina Kongregacija, pjevački zbor župe Svete Trojice i lijepi broj ostalih učesnika, napose muškaraca. Na kolodvoru pozdravio ih je dobrodošlicom ogulinski župnik vlč. g. Polić, a odgovorio mu je karlovački župnik preč. o. Đuro Bencetić.

Oko osam sati u jutro počele su stizavati procesije iz okolice. Veoma lijepu i brojnu procesiju doveo je župnik g. Kezele iz Lešća i Otoka na Dobri, zatim župnik g. Horvat iz Modruša i iz Zagorja, g. Marušić iz Oštarija i g. Šoić iz Josipdola i Cerovnika. Ovim procesijama priključili su se vjernici ogulinske župe iz onih područnih sela kojima su ove procesije prolazile.

Pričest školske mladeži.

Sveta pričest gimnazijske mladeži te djece ogulinskih osnovnih škola (muške i djevojačke), zatim djece osnovnih škola u Ogulinskom

Hreljinu i Kučinić-selu, obavila se u dvorištu osnovne škole. Već u sedam sati bila je školska mladež poredana pred lijepim i ukusnim oltarom. Svih pričesnika bilo je preko devet stotina, a od toga njih sto i pedeset, koji su toga dana primili prvu sv. pričest (prvi razred osnovne škole). Gotovo sva djeca bila su odjevena u bijelim haljinama, što seljačkim što građanskim.

Točno u sedam i po stigao je u dvorište preuzv. g. nadbiskup Dr. Antun Bauer u pratnji kapitularnog Vikara Mons. Dra. Starčevića, župnika vlč. g. Polića te nekolicine svećenika i odmah započeo sv. misu. Pod misom pjevale su tri stotine školske djece staroslavensku misu od Oswalda Joosa, kod prikazanja »Naša srca«, a za vrijeme pričešćivanja »Za Tobom mi vene duša« i »Dušo moja poj veselje«. Vjerovanje, Očenaš, općinsku ispovjed i »Gospode nisam dostojan« molila su sva djeca u zboru. Pjevanjem je ravnao ogulinski kateheta, a na harmoniju pratio je g. Josip Zagrović, upravitelj muške osnovne škole u Ogulinu.

Preuzv. g. nadbiskup pričestio je jednu grupu prvopričesnika i onda nastavio sa svetom misom, dok su ostalu djecu pričestila gg. prof. Ivan Valjato, kateheta u m., te župnici Stjepan Petranović i Josip Benac.

Iza svete mise podvorena su sva školska djeca u školskom dvorištu zajutarkom.

Proslava 25-godišnjice djevojačkog društva.

Ogulinsko Djevojačko društvo Presvetoga Srca Isusova proslavilo je u okviru kongresnih svečanosti 25-godišnjicu opstanka svečanom abacijalnom misom i generalnom svetom pričešću svih djevojačkih društava i Marijinih Kongregacija u biskupiji senjskoj i modruškoj. Svetu misu služio je prepošt senjskoga kaptola Mons. Ivan Vidas. Pjevao je zbor sv. Trojice iz Karlovca staroslavensku misu od H. Hubera, i na koncu mise »Hvalite Gospoda« od Zajca. Na prikazanje pjevao je g. Zvonko Tamhina, učitelj u Tounju solo Novakovu: »Zdravo Marijo«. Svečani govor izrekao je franjevac vlč. g.

O. Ante Nižić:

Gospodine, komu da idemo, Ti imaš riječi života.
Iv. 6, 69.

Imade u životu nekih dana, koji utječu na sva naša djelovanja i zovemo ih raskršćem. Takav dan nastao je za apostole, kad im je Isus počeo govoriti o presvetoj Euharistiji. »Tvrd je ovo govor i tko ga može shvatiti?« Tada im Isus reče bez ikakva obzira: »Hoćete li se vi odijeliti od mene i ostaviti me sama?« Na ovaj upit reče sv. Petar: »Gospode, komu ćemo ići? Ti imač riječi života!«

Nešto slična dogodilo se u Ogulinu godine 1907. Blagopokojni župnik Ivan Broz hoće da osnuje Djevojačko društvo za naknadnu svetu pričest. Ljudi graknuše, mnoge se djevojke pobojaše, ali nekoje odvažnošću i živom vjerom sv. Petra neustrašivo rekoše: »Gospodine, komu ćemo

ići? Ti imaš riječi života! Okupimo se, sestre, u društvo!« Ono se u istinu osnovalo 3 ožujka 1907, a 4 kolovoza iste godine doživi Ogulin rijetku slavu, naime blagoslov njihovoga barjaka. Ove godine dakle slavi društvo 25-godišnjicu svojega opstanka. Tolika su se društva osnovala, životarila i iščezla, ali vaše društvo, odlične djevojke, svaki dan je mlađe, jer ga pomlađuje presveta Euharistija, kojom se vi hranite. Brojna se mladež danas okupila prigodom euharistijskoga kongresa, da slijedi vaš sveti primjer i da primi svetu pričest kao naknadu za svoje grijehe i svega našega hrvatskoga naroda. Mene je zapala osobita čast, da vam održim ovo slovo. Kao čestitku vama, vašem rodnom mjestu i vašoj župi, gdje ste najbolje pomagačice za širenje kraljevstva Isusova i na pobudu svoj mladeži ovdje prisutnoj, želim vam predočiti, da je vaša snaga u presvetoj Euharistiji kojoj ćete pridružiti pobožnost Počasne Straže Presvetoga Srca Isusova.

U Sahari pustoj živu zmije otrovnice. Jelen proguta zmiju, a ona

Živa slika: »Isus obećava Presv. Euharistiju.

ga napuni otrovom, pa skoro pobjesni i trpi strašne boli. U toj svojoj pogibelji da ne zaglavi, trči brzim koracima k izvoru vode i tamo pere svoja usta i tako nalazi lijeka. I mi se nalazimo posred zmija otrovnica, ali sveta pričest je ona ljekovita voda, kojom mi peremo svoje duše i živimo žitvotom milosti. Kad je jednoga dana prolazila velika povorka ljudi i žena pokraj Spasitelja dogodilo se ovo čudo: Žena, koja je bolovala od krvotoka 12 godina, kad je opazila milosrdnu ruku Isusovu u sebi je živom vjerom zavapila: »Ako se samo dotaknem skuta Njegove haljine ja ću ozdraviti.« Dotaknu se Njegove haljine i ozdravi onoga časa. Ako li sam doticaj Isusa ozdravlja bolesnike, što li ne će učiniti Isusova krv, kada prostruji našim žilama preko svete pričesti?

Ovakvim putem ste Vi do sada koracale i blago vama, jer ste na putu sreći i blagoslovu. Uz svetu naknadnu pričest, koju obično primate svaki mjesec, spojite i jedan sat dnevne Počasne Straže Presvetoga Srca Isusova, gdje bilo, u crkvi, bilo u kući, bilo u komu dragomu poslu —

prikazujte svoje misli, svoje želje, svoje boli, svoje križeve Isusu kao naknadu za tolike grijehe i vi ćete postati pravi munjovod u našemu narodu. Počasna Straža ima svoju središnjicu u Zagrebu kod svetoga Žavera. Broji sada preko šest hiljada članova. Pomnožite tristošezdeset pet dana sa šest tisuća pa imademo broj, preko koga se ne smije mučke preći, t. j. dva milijona stodevedeset hiljada sati. Počasna Straža moli za sv. Oca Papu, moli za našu mladež, moli za dobar uspjeh katoličkih škola, moli za obraćenje grješnika. Počasna Straža u jednoj župi nadomještava više kapelana, jer stražari i stražarice su svojim lijepim primjerom u crkvi i izvan crkve pravom utjehom župniku. Mi imademo hvala Bogu u našem hrvatskom narodu lijepi broj mladića i djevojaka, koji su nam ostavili primjer svetosti preko svete Euharistije. Ivka Živalj dalmatinka, koja je umrla na glasu svetosti u Sinju 1892, Petar Barbarić koji je umro godine 1897 a da i ne spominjemo svetoga mladića Dr. Ivana Merza uzor-intelektualca. Zaključujem sa jednom živućom članicom Počasne Straže, skromnom seoskom djevojkom koja piše: »Ja sam zavjetovala vječno djevičanstvo. Ne smeta me prezir svijeta, a ne godi mi ni hvala svijeta, jer znam kome sam obećala svoju ljubav. Brinem se za obraćenje grješnika, rado se molim za svećenstvo širom svijeta. Druge opominjem i savjetujem na novi život i tako mi na selu vodimo svoj djevičanski život. Revnujemo i za druge. U prvom redu hoću da budem lijepim primjerom drugima u kući, a napose se brinem za obraćenje grješnika.«

Ovomu živomu primjeru djevojke, koja prikazuje naknadnu svetu pričest i straži pred dragim Isusom nemam što pridodati, nego padam na koljena i molim Gospodina za jednu milost: Dragi Isuse! Ti koji si najviše ljubio mladež i rekao: Pustite ih neka dođu k meni, jer je takovih kraljevstvo nebesko! evo Ti vojske naše mladeži koja koraca uza Te i prima sok mudrosti i znanja, jakosti i straha Božjega iz svete Euharistije. Molim Te, blagoslovi je nebeskim i zemaljskim blagoslovom da ustraje do konca života i ovjenčaj je krunom vječne slave na nebesima. Kralju slave, silni, blagi, blagoslovi rod nam dragi, u svom srcu stan mu daj! Isukrste, Srcu Tvom s nama naš se kune dom: Dušom, tijelom vijek sam Tvoj za Krst časni bijuć boj! Amen.

Križarsko zborovanje

U osam sati u jutro održali su u zabavištu čč. sestara Milosrdnica svoj sastanak delegati križarskih bratstava iz Trsata, Vrbovskoga, Karlovca i Zagreba. Predsjedao je brat Emil Kraljić, a govorio brat Milivoj Mostovac, delegat Velikoga Križarskoga Bratstva, koji je prikazao stanje križarske organizacije u svijetu i kod nas. Iza toga referirali su delegati o stanju društava i u nevezanoj debati raspravili neka pitanja križarske organizacije.

Povorka

U devet i po sati krenula je povorka ogulinskih društava predvođena vatrogasnom glazbom. Cijelo vrijeme svečano su zvonila zvona i pucali mužari. Vrućina je bila velika, pa je bilo i nekoliko slučajeva nesvjestice. Tu se je iskazao svojom brzinom i okretnošću sanitetski odio vatrogasnog društva. Inače je svuda za trajanja cijeloga kongresa vladao najuzorniji mir i red.

Pontifikalna sv. misa

U 10 sati stigla je povorka pred oltar na Cesarovcu. Oko oltara sakupilo se najmanje sedam hiljada ljudi, kad je iz župnoga stana krenula povorka svećenstva s biskupima. Svećenstvo i predstavnici vlasti zauzeli su mjesta pred tribinom u klupama, a na samoj tribini hrvatski metropolita preuzv. g. Dr. Bauer sa svojim tajnikom i kapitularni Vikar Mons. Dr. Starčević.

Svečanu pontifikalnu misu služio je krčki biskup preuzv. g. Dr. Josip Srebrenić. Asistirali su kao presbiter asistens prepošt Mons. Vidas, kao honorarni asistenti začasni kanonici gg. Košak i Mikan kao

Živa slika: »Posljednja Večera«.

đakon župnik g. Kezele, kao podđakon dekan g. Petranović, kao ceremonijar g. Burić i drugi svećenici.

Pod misom pjevalo je HPD »Klek« Adamićev Proprium missae de Ssmo (Pristup: »Nasiti je«, Gradual: »Oči vseh«, Prinos: »Jerei Gospodnji«, Pričesnu: »Jeliždi ašće«), Gospodi pomiluj i Slavu iz Taclikove stsl. »Mise na čast sv. Ćirila i Metodija«, Vjeruju, Blagosloven i Aganče iz Adamićeve Senjske staroslovenske mise, a Svet iz Novakove mise.

Iza Evanđelja održao je propovijed pokrovitelj kongresa kapitularni Vikar presv. g.

Mons Dr. Ivan Starčević:

Ovo je dan, što ga učini Gospodin, veselimo se i radujmo se u njemu.
Ps. 117, 24.

Nijedan dan u povijesti dragoga Ogulina nije bio svjedokom tolike slave, zanosa i svetog oduševljenja kao današnji dan, kad se u ovom gra-

diću, nad kojim straži gordi Klek, upriličuje veličanstveno slavlje u čast Isusa Krista u presvetom oltarskom Sakramentu. Danas će ulicama Ogulina prolaziti Isus Krist, Bog i čovjek, u kraljevskomveličju nove Cvjetnice kroz more svojih poklonika. Zasipan cvijećem nevine djece, praćen tolikim grješnicima koji sa suzom na oku hvale Njegovo milosrđe, puštat će trake milosti i u duše onih koji Ga mrze, da i njihova srca osjete milinu čiste i svete ljubavi. Prolazit će Isus između nas, da primi naše poklonstvo i zakletvu naše vjernosti; iz zlatne pokaznice izljevat će mlazove milosti. Isus će danas tješit, uznosit, jačat i nadahnjivat.

Da su ove riječi pravi i istinski odraz našeg dubokog uvjerenja i žive vjere, svjedokom je zanos što odsjeva na licima svih nas, koji dodosmo ovamo, da ispovjedimo javno, e se u presvetoj Euharistiji iza zavjesa kruha i vina bitno skriva Salvator mundi - Otkupitelj svijeta, da se ogrijemo na Njegovoj ljubavi, što provire iz bezbrojnih tabernakula; ljubavi koja nas brani, hrani i blagoslivlje. Dođosmo, da se raskajemo nad našim grijesima, da na ovaj veliki dan slave božje izmolimo rodu i domu puninu milosti i blagoslova.

I ako sam duboko uvjeren, da dušama svih nas ovdje prisutnih provejava duboka i živa vjera u bitnu prisutnost Sina Božjega u oltarskom Otajstvu, držim da ne ću pogriješiti, ako ustvrdim, e među nama imade i takovih, čija je vjera obamrla, a možda ih imade i takovih, koji i ne vjeruju pa stoga s prezirnim smješkom motre naš zanos i naše oduševljenje. Ako ove zalutale duše objektivno promotre našu radost, našu živu vjeru, u njihovoj se nutrini nužno mora dizati pitanje: »Što pokreće ove tisuće, koji je razlog iskrenog njihovog zanosa i oduševljenja?« Na ovaj upit tisuću prisutnih katolika odgovaraju na moja usta: »Našemu je zanosu povodom živa vjera, da se iza zavjesa bijele Hostije krije bitno Isus Krist, Sin Božji, s čovječanstvom i božanstvom, dušom i tijelom.« Da ova naša živa vjera isključuje i najmanju sumnju, svjedoči nam život i djelovanje katoličke Crkve, koja je u provedbi svoje uzvišene zadaće kroz vjekove nijetila ljubav prema otajstvenom Kristu kao najmoćnije sredstvo duševnog preporoda. Dozvolite, da to i dokažem.

Istina, da postoji Bog nije samo članak vjere nego i zahtjev zdravoga razuma. Ovaj naime svijet nije nešto neodređenog, nego je sistem sila, koje po stalnom zakonu polučuju svoj cilj. Tko da ne ostane zapanjen, kad promatra u svemiru bezbrojna nebeska tjelesa koja se već stoljećima i stoljećima kreću po stalnim zakonima, prema kojima je čovjek posve nemoćan?

I na zemlji ima stalnih zakona koji razuman čovjek unatoč silnom naprezanju uma ne može da mijenja. A koliko imade predivnih harmonija i pojava, koje su našem oku tako ugodne i mile? Tko da se ne divi zapadu sunca, kad tone iza gora, a posljednji mu se traci kupaju u valovlju divnoga mora! Ljudski se um po svojoj naravi ne zadovoljava samo time, da se divi ovim veličajnim pojavama u svemiru i krasotama u prirodi koja nas okružuje, on traži posljednji uzrok spomenutih pojava, on traži zakonodavca. I kad ga ne može naći u svijetu, on se smiruje u

logičnom zaključku, da zakonodavac mora biti izvan svijeta, jer zakon bez zakonodavca ne može da bude. A budući da zakoni u svemiru i u prirodi predpostavljaju i odavaju mudrost i veličinu uma, to njihov začetnik mora da je neizrecivo mudar i moguć. To je Bog naš, čiju mudrost i veličinu propovjeda i najmanji cvjetak u polju.

Prava dobrota dolazi do izražaja u času, kad nekog usrećuje. I dobri naš Bog stvara čovjeka na svoju sliku i priliku, predaje mu ljepotu i bogatstvo zemlje uz očinsko obećanje, da će ga jednom učiniti dionikom nebeske slave, ako ne bude uživao plodova sa stabla znanja dobra i zla. I u ovoj se zapovjedi zrcalila dobrota nebeskoga Oca koji je htio, da čovjek poslušnošću zavrijedi lijepo nebo. Plemenitom naime ponosu čovječje naravi odgovara, da više voli zasluženo, nego darovano. Ai jao! Čovjek je pao! Naši praroditelji strovalili su ovim padom sebe i svoje potomstvo u ponor vječne nesreće, sputali su nas u okove paklenoga ropstva. U ovom teškom času za ljudski rod ukazala se zraka božjeg milosrđa. Sin Božji,

Živa slika: »Poklon Presv. Euharistiji«.

vječna ljubav, odluči na sebe uzeti čovječju narav, da po njoj izmiri nebo sa zemljom, da doprinese žrtvu pomirnicu. I u punini vremena uzimlje Sin Božji čovječju narav, sazdanu po snazi Duha Svetoga iz prečiste utrobe ponizne Djevice iz Nazareta. Tužna zemlja blagoslovljena je koracima Odkupitelja svijeta. Kroz pune tri godine iznosi Isus Krist divnu i uzvišenu nauku, po kojoj je čovjek upoznao vrijednost svoje duše i svoju posljednju svrhu. Istinitost ove nauke potvrđuje bezbrojnim čudesima. Napokon proljeva krv za palo čovječanstvo, umire na drvetu križa za one, koje je ljubio. Ali Isus umire za sve ljude do konca svijeta. A da budu svi naraštaji dionicima zasluga križa, osniva svoju Crkvu, snabdjeva je božanskom vlašću u svrhu, da po Njegovoj nauci i milostima na križu zasluženima, usrećuje narode za ovaj i drugi svijet.

Budući da imade više kršćanskih religija, koje se ponose s nazivom prave Kristove Crkve, a međusobno su si i načelno protivne — logički slijedi, da može biti samo jedna Crkva, koja neprevarljivo čuva zaklad

vječnih istina, i koja posjeduje neoborivi dokaz za istinitost nauke o Presvetoj Euharistiji. Sveti naime i pravedni Bog nužno traži jedan objektivno ispravan način štovanja, a taj je onaj, što ga izlaže prava od Njega osnovana Crkva. A koja je to? Mi katolici znamo, vjerujemo i ispovijedamo, da je katolička Crkva s papinstvom na čelu jedina prava od Boga dana religija. Nije li to možda presmijela tvrdnja koja dolazi sa usana službenika katoličke Crkve? Nipošto! Dokazi, što ću ih iznijeti, osvjetlit će ovu tvrdnju.

Ako je katolička Crkva doista jedina koja čuva neprevarljivo čistu nauku Isusa Krista, tad se u njezinom životu i djelovanju mora da primjećuje neprestani utjecaj neba koji je oživljuje i jača; ona mora posjedovati nadravnu moć koja podlaže zahtjeve griješnoga tijela razumu i diže čovjeka na viši stepen kršćanskoga savršenstva. Katolička Crkva mora da je drugi Krist, koji je prolazio Palestinom i svuda dobro činio. Posve razumljivo. Ako je Krist za sve ljude umro na Golgoti i htio, da se zasluge križa i Njegova božanska nauka primjenjuju u svim narodima do konca svijeta, onda je samo ona od Njega osnovana Crkva, u kojoj se očito primjenjuje Njegov božanski utjecaj, jer On je rekao, da će s Crkvom ostati do konca svijeta. Dali se katolička Crkva može s pravom ponositi ovom prednošću? Svakako. Dok naime druge religije pogoduju više slabim sklonostima čovjeka i pretjeranim nacionalnim težnjama odstupajući često i od temeljnih načela, katolička se je Crkva kroz vjekove u prvom redu posvećivala posvećenju duša. Ni za čas ne odstupajući od nepromjenjivih vjerskih i moralnih zasada, ona je u drugim pitanjima ne samo koracala sa savremenim napretkom čovječanstva, nego je na svim poljima znanja i umjeća gotovo uvijek prva zaoravala široke brazde, uvjerena, da prava znanost vodi k Bogu. Ona je bila prvi nosilac kulture kod gotovo svih naroda. Ona je Kristovom naukom osvajala domove i povezivala stupove obitelji svetim vezom požrtvovne ljubavi, koja ni onda ne gasne, kad zub vremena uništava ljepotu i dražest tijela. Prožeta nesebičnom ljubavlju prema bližnjemu, ona je dizala bolnice i ubožnice da i tuj izvršuje dužnost milosrdnog Samaritanca. Ova božanska ustanova prolazi već dvadeset vjekova svijetom prosipavajući nad bijednim čovječanstvom nebrojena dobročinstva. Vrhunaravnom snagom milosti božje oplemenjivala je duše uzdižući ih visoko prema nebu tako, da su izgledale više kao anđeli nego kao krhki ljudi. Uzmite crkvenu i svjetsku povjesnicu, pa će se pred vašim očima nizati bezbrojne čete čistih duša, koje ljube Boga i za kojega se žrtvuju bez ikakove vremenite koristi; duša, koje ljube i onda, kad im se nanosi krivica; duša, koje više vole samoću nego raskoš, bogatstvo i čast; duša značajnih, koje svoga uvjerenja ne prodavaju za prolaznu čast; duša, koje i život svoj polažu, da ostanu vjerne Bogu.

Tko se prvi sagnuo k robu, da upozna i ublaži njegovu bijedu, da čuje njegove uzdisaje? Tko i danas vodi brigu za potlačene i siromake? Tko najviše ulaže truda, da se riješi socijalni položaj onih, koje najviše pritište nevolja i bijeda? Katolička Crkva po svojoj djeci, vjernim sinovima i kćerima spasavala je u vjekovima čovječanstvo, a i danas ukazat će se zrake boljih dana, ako se narodi prepuste njezinom vodstvu.

Sva ova divna djela što ih povjesnica iznosi, prekrasni su dragulji na kruni katoličke Crkve, ali jedan od najljepših je onaj što ga je umetnula mučenička ruka. Koja je religija koja se može ponositi tolikim brojem ne samo muževa, nego i žena i djece, koji tiho i mirno podnose i najteže muke, jer ljube i polaze u smrt kao na pir?

Kad objektivan čovjek promatra ovo djelovanje katoličke Crkve kroz stoljeća, mora da usklikne: Božje je to djelo! Život svetaca i mučenika uvjetuje vrhunaravnu pomoć koju im je pružala katolička Crkva posredstvima milosti. Zar bi sveti, pravedni Gospodin Bog mogao uzdizati brojne ove velikane uma i srca u Crkvi koja je zalutala? Nikada! Duh božanskoga Spasitelja Isusa Krista lebdi nad katoličkom Crkvom. On je

Sv. pričest školske mladeži.

vodi i oživljava, On je čuva u buri i oluji raznih progonstava i On će ostati s njome do konca svijeta.

I ova božanska ustanova — katolička Crkva — u svakom je stoljeću jasno i nedvoumno učila, da se iza zavjesa kruha i vina u oltarskom Otajstvu bitno skriva Isus Krist s čovječanstvom i božanstvom, dušom i tijelom. Presveta Euharistija bila je kroz stoljeća središte katoličkog bogoslužja. Veličanstveni i dirljivi obredi Crkve išli su vazda za tim da se iskaže što dostojnija čast euharistijskom Spasitelju. Sveci i ugodnici božji uspinjali su se po stepenicama savršenstva samo po snazi što su ju crpli iz presvete pričesti. Ako je katolička Crkva božje djelo — kako smo malo prije promotrili i dokazali — onda logički slijedi, da je njezin nauk, e se u oltarskom Sakramentu bitno krije Sin Božji, Spasitelj naš — istinit i svet. S kakvim dakle ushitom, vjerom i zanosom mora da usklikne svako od nas: Klanjamo Ti se Kriste! Sretnih li nas! Bog je s nama!

Po presvetoj Euharistiji kuca u našoj blizini božansko srce našeg Otkupitelja i duboko za nas osjeća. Njegove presvete ruke dižu se dnevice iz tabernakula da nam udijele obilje blagoslova. Na bezbrojnim mjestima po čitavoj zemaljskoj kugli, razapeo je On svoje šatore da nas tješi, jača i pridiže. On gleda naše bijede, naše borbe, naše radosti, naše pobjede. Zato smo došli ovamo da izrazimo naše duboke osjećaje ljubavi i zahvalnosti Isusu u presvetoj Euharistiji. Onom Isusu, kojemu su Hrvati davali biserje slavne svoje povijesti, Isusu, za kojega su pali ponajbolji hrvatski sinovi. Imajući pred očima ovu vjernost naših pređa Isusu Kristu, katoličkoj Crkvi i Kristovom Namjesniku na zemlji, mi ćemo u ovaj znameniti čas na ovom posvećenom tlu uzdići snažan i odlučan glas: Hoćemo Boga za Oca svoga, hoćemo da kao katolici živimo do zadnjega daha! Euharistijski Spasitelj blagoslovit će nas, u naša će srca uliti obilje nebeskih milosti, koje će u našim dušama podržavati radost i nepokolebivu vjeru u Njegovu pomoć. Nikad nam nije bila potrebitija božja blizina kao danas, kad na svakom koraku susrećemo himbu, laž i nevjeru. Zablude na intelektualnom polju, potpuni vjerski nehaj, prezir svega što bilo na koji način podsjeća na Boga, preotele su maha po gradovima i selima. I u ovom strahovitom metežu diže Namjesnik Kristov očinski, svoj glas. Upozoruje vladare i narode na teške posljedice, ako se današnji naraštaj ne povrati k Bogu, ako božji zakon ne bude osnovom javnoga i privatnoga života.

Odazovimo se pozivu oca kršćanstva u svečani ovaj dan, jer samo u Petrovoj lađici možemo odoljeti bijesnom valovlju nevjere. Božji je to čovjek. Povijest papinstva bjelodano dokazuje božansko porijetlo primata u katoličkoj Crkvi. Bože moj, koliko je bura i oluja prohujalo nad Namjesnikom Kristovim! Bilo je časova, kad se pričinjalo, da će pakao triumfirati. Pa što se dogodilo? Bez oružja i bez svjetske moći Namjesnici su Kristovi iz svih tih borbi izlazili kao pobjednici. Propala su tolika carstva i kraljevstva, nestale slavne dinastije, izginuli toliki narodi, ali božanska ustanova papinstva prelazi netaknuta od stoljeća u stoljeće i ostat će u katoličkoj Crkvi do konca svijeta. Povijest uči, da je svaki koji ovog božjeg čovjeka susretao s poštovanjem, bio u životu blagosivan, a tko ga je mrzio, osjetio je nad sobom pravednu božju desnicu. Tko da ne vidi u tom jasan utjecaj neba koje štiti i brani Namjesnika Kristova? Budimo odana djeca svete katoličke Crkve ne samo po imenu, nego više po životu. Nastala su vremena, kad treba za katoličko uvjerenje podnositi mržnju, porugu i poniženje, a često i teže žrtve. Ne klonimo duhom u borbama! Katolička će Crkva, a i mi s njome, iznijeti pobjedu iz teške borbe današnjice, jer nad njom bdije, s njom upravlja i vlada euharistijski Spasitelj, komu neka je vječna slava i čast! Amen.

Javno zborovanje

Iza svete mise podijelio je biskup Mons. Dr. Srebrnić papinski blagoslov, a odmah iza toga započelo je javno zborovanje, koje je otvorio podpredsjednik pripremnoga odbora g.

Ivan Marković:

Preuzvišena i presvjetla gospodo! Braćo i sestre!

Kao podpredsjednik pripremnoga odbora za ovaj euharistijski kongres otvaram ovo svečano zborovanje.

Ono što smo tako dugo vremena očekivali i na što smo se tako dugo spremali postalo je stvarnošću. Sakupili smo se sa svih strana naših drevnih biskupija senjske i modruške, da iskažemo počast Kristu u presvetoj Euharistiji. Ova je priredba vanjski znak žive vjere naše, koja je jaka i čvrsta u dušama našim. Ova je priredba dokaz naše privrženosti katoličkoj Crkvi, Crkvi, kojoj su naši pradjedovi bili uvijek vjerni i odani.

Njihovim putevima hoćemo da pođemo i mi. Hoćemo da budemo vjerni našim crkvenim poglavarima.

Sretni smo, što možemo u našoj sredini vidjeti najvišega crkvenoga poglavara u našem narodu preuzv. g. hrvatskoga metropolitu i nadbiskupa

Sv. misa hrv. metropolite.

zagrebačkoga Dr. Antuna Bauera (Pljesak i poklici). Njegov dolazak u našu sredinu dokaz je njegove ljubavi prema svima vjernicima, kojima je on otac i duhovni vođa. Mi mu zahvaljujemo, što se je ne žaleći truda udostojao doći među nas i srdačno ga pozdravljamo.

Pozdravljamo također i preuzvišenoga g. biskupa krčkoga Dra Josipa Srebrnića (Pljesak i poklici). On je poglavar one biskupije, koja je zajedno s našom sačuvala ponos hrvatskoga naroda naš narodni jezik u crkvi. Zato su biskupije senjska i modruška bile od uvijek tako usko duševno sjedinjene s biskupijom krčkom u prošlosti, a prisutnost preuzvišenog gospodina na našemu kongresu je dokaz, da je to i u sadašnjosti. Pozdravljamo ga napose kao predsjednika permanentnoga odbora za priredbu euharistijskih kongresa.

Pozdravljamo i pokrovitelja našega kongresa kapitularnog Vikara presvj. g. Dr. Ivana Starčevića (Pljesak i poklici). Kroz ove dvije godine što kao kapitularni Vikar stoji na čelu naših biskupija, ovo je drugi kongres koji je pod njegovim pokroviteljstvom priređen. Mi ne želimo ništa drugo, nego da bi presvjetli gospodin još mnogo godina bio pokroviteljem euharistijskih kongresa, koji će se širom njegove biskupije priređivati.

Pozdravljamo naše prečasno i velečasno svećenstvo, koje je sa svojim stadom pohrlilo na ovo euharistijsko slavlje. Uzaludan bi bio sav trud pripremnoga odbora, da naše svećenstvo u ispravnom shvatanju ove priredbe nije uložilo sav svoj požrtvovni rad za što veći odaziv i što ljepši uspjeh. Zato neka mu je izrečena najtoplija hvala.

Pozdravljam i odlične predstavnike svjetovnih i vojnih vlasti, koji su pripremnom odboru i zborom i tvorom išli na ruku, da ova proslava ispane što ljepše i dostojnije.

Pozdravljam i vas, draga braćo i sestre, koji ste u ovim teškim prilikama i uz teške žrtve došli u naš Ogulin. Nije vas dovela ovamo želja za zabavom i uživanjima nego ljubav k Bogu i Njegovoj Crkvi. Svojim dolaskom ponovno ste dokazali, da u našem narodu živi vjera otaca naših i da smo i sada još ono što smo nekada bili — predziđe kršćanstva. Budite stoga pozdravljeni najtoplijom dobrodošlicom, a taj pozdrav odnesite, kad se vratite kućama svojima, svima onima, koji nijesu u ovim teškim prilikama mogli da budu uz nas, ali za koje znamo da zajedno s nama misle i osjećaju. Budite svi najtoplije i najsrdačnije pozdravljeni.

Otvaram ovo zborovanje i predlažem pozdravni brzojav sv. Ocu Papi (Dugotrajni pljesak i poklici).

Njegova Svetost Pijo XI — Vatikan.

Svećenstvo i vjernici biskupija senjske i modruške obdržavajući euharistijski kongres u Ogulinu izražavaju osjećaje sinovske odanosti i ponizno umoljavaju apostolski blagoslov.

Dr. Ivan Starčević, kap. Vikar.

Predlažem također brzojavni pozdrav Njegovom Veličanstvu Kralju (Pljesak i poklici).

Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar — Beograd

Kler i vjernici biskupija senjske i modruške sabrani na euharistijskom kongresu u Ogulinu, doprinose u smjernosti čuvstva odanosti i vjernosti.

Dr. Ivan Starčević, kap. Vikar.

Predlažem pozdravni brzojav preuzvišenomu gospodinu Hermenegildu Pelegrinettiju, papinskom nunciju u Beogradu (Pljesak i i poklici).

Preuzv. g. Pelegrinetti, nuncij — Beograd

Svećenstvo i vjernici biskupija senjske i modruške smjerno pozdravljaju Vašu preuzvišenost.

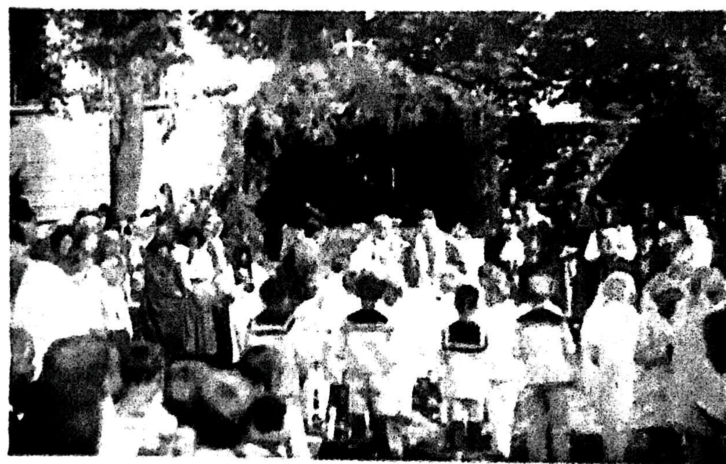
Dr. Ivan Starčević, kap. Vikar.

Prvi je uzeo riječ predsjednik permanentnoga odbora za priredbu euharistijskih kongresa krčki biskup

Mons. Dr. Josip Srebrenić:

U ime permanentnog odbora, koji se sastoji od članova iz svih naših biskupija i kome je katolički episkopat u državi povjerio zadatak, da suraduje u pokretu euharistijskih kongresa, najljepše Vas pozdravljam i iskreno želim da današnji naš kongres urodi što svetijim plodovima.

Dan je velike radosti euharistijsko slavlje za nas sve, koji mu prisustvujemo. S Davidom bismo mogli pjevati i mi: »Neka se vesele nebesa i raduje zemlja, neka se vesele polja i sve što je na njima; pjevajte Gospodu pjesmu novu, pjevaj Gospodu sva zemljo, jer je velik Gospod i dostojan veoma!« Velik je Gospod, jer gledamo na svoje oči, kako On, premda sakriven pod prilikama kruha, privlači sebi odana srca od svuda na jedno mjesto, ne da u njemu traže i uživaju zemaljske dobrote, nego

Nadbiskup pričešćuje prvopričesnike.

s jedinog razloga, da svome Spasitelju u živoj vjeri iskažu poklonstvo, da se s Njim sjedine i od njega prime blagoslov za život svoj.

Došli ste u lijepi Ogulin sa svih strana biskupija senjske i modruške, došli ste iz Zagreba, iz Karlovca, s otoka Krka, i svi smo zadovoljni i veseli, sve se razvija u najuzornijem redu, sve dokazuje, kako vlada medu nama, makar pripadali različnim krajevima i različitim staležima i premda se danas vidimo prvi put u životu, najljepša sloga i međusobna ljubav.

Naši euharistijski kongresi pružaju jasan dokaz, kako se narod raduje svojoj katoličkoj vjeri i kako uživa, kad može manifestirati svoju ljubav i odanost Isusu u presvetoj Euharistiji. Ovi naši kongresi također svjedoče da nema polja na kojem se ljepše i jače očituje jedinstvo, međusobna ljubav, mir i sloga, nego što su istine, načela i nauke, koje katolička Crkva čuva i brani. Mir i jedinstvo naći će ljudsko društvo samo tu i na tom polju.

Ove sedmice počima svjetski euharistijski kongres u Dublinu, u slobodnoj Irskoj državi, a zaključuje se u nedjelju danas osam dana. Na taj su kongres pošli hodočasnici sa svih strana svijeta. Među njima su i zastupnici hrvatskog i slovenskog naroda iz naše države. Svetoga Oca zastupati će posebni njegov izaslanik. Irci su sve poduzeli da sama proslava Krista u presvetoj Euharistiji što veličanstvenije ispadne i predviđa se, da će Mu na desetke stotina hiljada ljudi sakupljenih u gradu Dublinu, na najsvečaniji način iskazati svoje poklonstvo. Zorno će se gledati ondje slika, kako u vjeri u Isusa u presvetoj Euharistiji narodi najrazličitijih tradicija, sklonosti i jezika postaju i jesu jedna duša i jedno srce.

Pa i širom naše domovine redaju se ove godine brojni euharistijski kongresi, što nas mora napunjati svetim zanosom i najljepšim nadama za budućnost. Prvi po redu bio je onaj u Stocu u Hercegovini, potom prvih dana ovoga mjeseca onaj u Sarajevu, sada eto u Ogulinu, a priredit će se među Hrvatima još u Omišu, u Tijesnom, u Korčuli, u Hvaru, na otoku Krku i u Sisku, da ni ne spominjem onih u Sloveniji, od kojih se je jedan već održao kod svete Trojice u Slovenskim Goricama, za njim će slijediti iduće nedjelje onaj u Ptuju, potom u Celju i t. d. Nalazimo se zbilja u znaku euharistijskog pokreta! Eto to je prst milosrđa božjega, koje u današnjem idejnom i materijalnom kaosu u svijetu, upućuje čovječanstvo što treba da radi i čini, ako hoće u svojim redovima uspostaviti pravednost, mir i ljubav, bez kojih nema u društvu ni poretka, ni puta k sreći.

Euharistijski kongresi jasno ispovjedaju vjeru naroda, da je Bog naš gospodar. Danas se nažalost posvuda i u javnom životu živi i djeluje kao da nema Boga, pače se vjera u Boga pobija i širi bezboštvo. Taj rat vođen bilo indirektno bilo izravno protiv Boga, mora da izazove najveće i najkobnije nevolje na ljudsko društvo. Euharistijski su kongresi odraz težnje, da se za taj rat Bogu dade javna zadovoljština, da se Bog kao Gospodar svijeta i ljudskoga društva naglasuje, da se vjera u božje gospodstvo nad ljudskim društvom i u božje milosrđe utvrdi i širi, da se narodima pokaže kako je jedino dobro nalaziti se u prijateljstvu i društvu s Bogom.

Da, Bog je gospodar duša! Njegovo gospodstvo treba da vlada u parlamentima i zakonodavstvu, u odgoju mladeži i u udruženjima svih vrsti, osobito u omladinskim udruženjima, prema načelima, koje zahtjeva božje pravo i razlaže katolička Crkva.

Od srca molim Boga, da u tom smislu blagoslovi i ovaj naš kongres u Ogulinu, e bi rodio pod okriljem i snazi presvete Euharistije za narod naš i domovinu što obilatijim plodovima. Krist je naš Emanuel — Bog s nama!

Iza govora Mons. Dra Srebrenića odpjevao je pjevački zbor župe sv. Trojice u Karlovcu Rosattijevu Papinsku himnu, a onda je progovorio o **katoličkoj Crkvi i savremenom društvu** umirovljeni školski nadzornik i hrvatski književnik

g. Milutin **Majer**:

Četrdeset dugih vjekova iščekivao je stari poganski svijet dolazak Spasiteljev. Bilo je to četrdeset vjekova čežnje i neizvjesnosti za sve one poganske umove koji su čeznuli za sređenjem starog poganskog svijeta koji se valjao u kalu i opačini. Sam vječni Rim častio je pred dolazak Spasiteljev ništa manje već samo šestdeset tisuća raznih bogova i božica! U ovakovom vjerskom kaosu vapili su i najveći poganski umovi: »Otvori se zemljo i progutaj nas ili nam daj Spasitelja, da nas izvede iz ovoga zla i nevolje!«

I upravo u času kada je taj poganski vjerski kaos dosegao svoj vrhunac, obasjala je sjajna zvijezda malenu i zapuštenu betlehemsku štalicu i navjestila ispaćenom i lutajućem rodu ljudskom svijetlo i novi život. Iz one male betlehemske štalice zasinulo je svijetlo svijeta, obasjalo

Evanđelje na pontifikalnoj misi.

zdvojne duše zrakama milosti i preporoda i pokazalo put k vječnoj Istini i Pravdi...

Došao je Onaj, koga su već davno navijestile knjige proročke i psalmi kralja-pjesnka Davida. Dolazak Njegov na griješni i izmoždeni zemlju shvatili su prvi zapravo oni najbjedniji i najpotlačeniji, shvatili su Ga prezreni i progonjeni, a shvatili su Ga kasnije i mnogi poganski filozofi i učenjaci, samo Ga ne shvatiše oni u čijoj se sredini rodio, među kojima je živio svetim i uzornim životom i među kojima je tvorio čudesa i djela svoje velike ljubavi i svoga beskrajnog milosrđa. Narod židovski nije Ga priznao za svoga Mesiju. Mimo Njega iščekivao je i nadalje dolazak Mesije koji će ih oslobodit rimskog jarma. I svoga najvećeg Sina, svoga najvećeg dobročinitelja i najumnijeg Učitelja u mržnji i zasljepljenosti svojoj doveo je na Golgotu i razapeo Ga vičući bjesomučno: »Krv Njegova na nas i na djecu našu!«...

I On ostade neshvaćen upravo ondje gdje je učinio najviše dobra i gdje je čudesima potvrdio istinitost svoje nauke i svoje božansko porijeklo.

Tako je bilo nekoć! A ogledajmo se oko sebe, pa zar ne vidimo to isto još i danas, nakon devetnaest vijekova Njegova dolaska u ovu dolinu suza? I današnji svijet još uvijek luta i traži neku istinu, ne može da se snađe u ovom modernom kaosu koji je možda još gori i iskvareniji nego što je bio onaj, kada je On došao među ljudstvo da ga izmiri s Ocem svojim nebeskim.

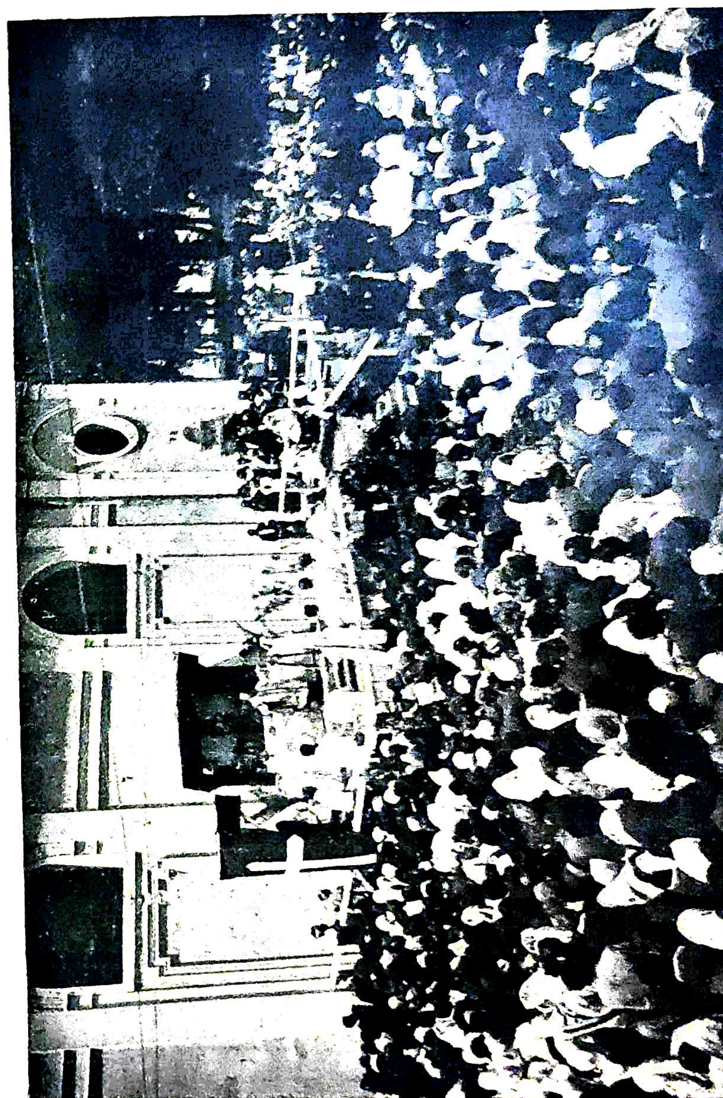
I današnja naša inteligencija puna sebe ne traži pravi izvor Istine i Pravde ondje gdje se Gospodin u skromnosti i beskrajnoj ljubavi svojevoljno utamničio u malenom tabernakulu po našim dragim hramovima i svetištima. Ne, naša inteligencija bježi od tih svetišta i u svojoj glupoj umišljenosti propovjeda nauku koja nema osnova u vječnoj Istini i Pravdi. Njoj ne treba Boga, jer njezin um je tako dubok da joj on nadomješta Boga! Ali zato vi, bjedni i ispaćeni koji imate žuljevite ruke od teškog svakidašnjeg rada; vi, kojima su patnje i nevolje zacrtale brazde i bore na vašim opaljenim licima, vi znate dobro za Gospodina i vi ga tražite ondje, gdje vječna luč svojim tajanstvenim svjetlom plamsa pred svetohraništem u našim dragim seoskim crkvama i kapelicama. — Jest u bolima i nevoljama vašim vi ga tražite i On vas čuje, On vas shvaća i govori vam tajanstvenim glasom: »Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti i naći ćete pokoj dušama svojim!«

Taj sveti tajanstveni glas zove vas k sebi i vi mu se ne možete oteti, ne možete se Njemu oglušiti, jer samo On razumije vaše boli i patnje...

Da, braćo kršćanska, u presvetoj Euharistiji je naš spas, naša nada, naša budućnost! Brod našeg bijednog života bacan je u ovom svjetskom vrtlogu kao i malena lađica na uzburkanom moru. Odasvuda prijeti nam pogibelj i mi griješni ljudi bili bi sami po sebe preslabi da se odhrvamo svim napastima koje na nas vrebaju, da nema onog tajanstvenog spasonosnog svjetla koje nas obasjava iz presvete Euharistije. — Tu je onaj Gospodin i Bog, koji nam dovikuje: »Ja sam Put, Istina i Život!« Taj put slijedili su kroz toliko stoljeća naši pradjedovi i ocevi. To je bila ona utrta sveta staza kojom su sigurno i smjelo stupali. U božanskom Kristu našli su onu uzvišenu Istinu za koju su kroz stoljeća proljevali na potoke svoje junačke krvi i dobili časni naziv »Predziđe kršćanstva«. Borba njihova bila je borba za krst časni i slobodu zlatnu. Kroz tu nadljudsku borbu sačuvaše nam do danas našu dragu rođenu grudu hrvatsku i ostaviše nam ju u baštinu, da ju i mi predamo u nasleđe djeci našoj neokaljanu i čistu. — Pod križem božanskoga Krista srtali su slavni rodovi Šubića, Zrinskih, Frankopana, Karlovića, Berislavića, Erdeda i tolikih drugih u krvave bojeve protiv nekrsta. Za vjeru Kristovu pogibali su da spase očevinu svoju i da sačuvaju njezinu slobodu.

Nad našim dragim hrvatskim morem koče se ponosno mnoge stare crkve i crkvice, zadužbine naših slavnih Frankopana koje nam svjedoče

njihovu veliku i živu vjeru u Gospodina Boga. Crkva Božanske Majke na Trsatu riječiti je vidni spomenik one velike ljubavi kojom su ljubili i štovali Majku Onoga koji u presvetoj Euharistiji neprestano govori: »Blago vama koji ste krotka i ponizna srca!«

Propovijed Mons Dra Starčevića

Zato poput naših starih pređa pođimo i mi za Njim!

Slijedimo Gospodina koji nas u presvetoj Euharistiji zove da idemo za Njim stazom koju nam je već davno utro, jer samo kroz nju doći ćemo do svete Istine u kojoj je vječni Život i spas.

I u ovom velikom i svetom danu, kada ste se skupili s obala našeg

plavog Jadrana i s naših krševitih primorskih hridi da se ovdje poklonite u poniznosti božanskom Spasitelju u presvetoj Euharistiji zadržite u vašim srcima zavjet vječne ljubavi k Njemu koji je gospodar naših života i naših domova. Svako pojedino srce neka bude malo tajanstveno svetohranište u kojem će prebivati euharistijski Bog, da u potpunom smislu bude naš gospodar i naš Spasitelj. Njemu pokažimo u ovom velikom danu sve naše patnje i boli i svu našu ljubav. Neka cijela naša otadžbina Hrvatska bude jedan veličanstveni hram posvećen Njemu koji je bio kroz trinaest vjekova našeg narodnog života čuvar naš, vođa naš i jedino naše utočište. Njega molimo da i u buduće kročimo k Istini, Pravdi i Spasitelju.

Pa kao što su pradjedovi naši nekoć klicali »Slava va višnjih Bogu« tako i mi ponavljamo danas sveti zavjet davnih prošlih dana: »Slava Tebi Gospodine koji si nam u presvetoj Euharistiji dao utjehu, mir i vječni spas!«

Potom je uzeo riječ o Crkvi i socijalnom pitanju pomoćni tajnik Hrvatskog Radiše g.

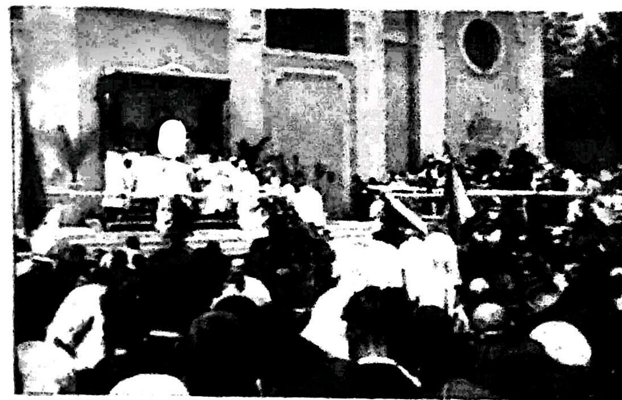
Dr. Dragutin Cerovac:

Treba da se na ovom mjestu kaže par riječi o tome, kako bi se moglo odkloniti zlo i nevolju, koja je cijeli svijet snašla i kako bi trebalo urediti ljudsko društvo, da ljudi budu mirniji i zadovoljniji, te da im bude bolje nego što im je danas.

Ovo je pitanje bilo uvijek savremeno, jer je uvijek bilo društvene i gospodarske nevolje u svijetu. Uvijek je bilo i bit će bijednih i potrebnih. Kad je ona pobožna žena u Betaniji izlila na Isusovu glavu posudu od mirodija, neki su učenici mrmljali: »Čemu šteta ova, zar se nije to plemenito ulje moglo prodati i novac razdjeliti siromasima?«, a Spasitelj im reče: »Što se bunite? Ona dobro djelo učini na meni. Jer siromaha uvijek imate sa sobom i kadgod hoćete možete im činiti dobro, a mene nemate svagda.«

Nema na svijetu zemlje i nije je bilo u kojoj nebi bilo imućnih i neimućnih. U staro doba bilo je još veće nevolje i gladi nego što je ima danas. Bila je godina suše i nerodice, a nije bilo lada, željeznica i drugih prevoznih sredstava da dobave hranu iz plodnih zemalja, kao što se to čini danas. Bijeda je i siromaštvo, jednako kao i bolest i druge nevolje tek nasleđe onoga grijeha, što već od Adama i Eve tereti ljudski rod, pa doklegod bude toga grijeha bit će nevolje i siromaštva, a doklegod bude siromaštva bit će društvenih i gospodarskih poremećenja.

Ali ipak u ovoj sadašnjoj gospodarskoj nevolji imade nešto što je posve drugačije, nego li ono siromaštvo i nevolja koju smo navikli gledati u svijetu. Danas je nevolja puno šira i dublja. Zahvatila je cijele staleže, cijele države, narode i cijeli svijet. Zlo je na selu, zlo je u gradu. Stradava ne samo radnik, već i seljak, koji stenje pod jarmom svojih dugova kao i obrtnik i trgovac, koji jedva stežu kraj s krajem. To se zlo najviše očituje u velikoj besposlici. Zdravi ljudi željni rada nemaju rada. Zdravi ljudi željni hljeba nemaju hljeba. Na dalekom Istoku čak gladuju milijuni i u masama postaju plijenom smrti od gladi. Nezreli boljševički pokusi uništili su bogatu i rodnu Rusiju, a nepromišljeni kapitalistički ispadi prodrmali su prije gospodarski najjače i najbolje organizirane države na svijetu. Amerika, Engleska i Njemačka imadu zajedno 22 milijona besposlenih radnika. Najgore je to, što zdrava i svježa omladina uslijed sveopće besposlice stradava i propada duševno, tjelesno i ćudoredno. Oko 80% omladine savremene Njemačke bespomoćno luta gradskim ulicama i seoskim cestama. Zalijetava se ta mladost čak i do nas, pa i dalje, daleko dalje, kao da želi cijeli svijet proći, da vidi, ima li igdje izabrano carstvo hljeba, carstvo rada i blagostanja. Nekada su Ameriku smatrali rajem zemaljskim. Danas ta ista Amerika imade osam i pol milijuna nezaposlenih radničkih snaga. Val je sveopće gospodarske krize tako zahvatio Ameriku, da su na prosjački štap pali i mnogi milijunaši, a kamo li mali ljudi, među njima i mnoga naša hrvatska braća koja su

Podizanje na pontifikalnoj misi.

s ovoga našega krša pošla u daleki svijet da prehrane i osiguraju bolje dane sebi i svojim najbližima. Stradale su i čisto poljodjelske zemlje. Tako u Madžarskoj je nezaposleno 90% onih radnika koji su prije radili na seljačkim zemljištima i veleposjedima. Cijena je poljoprivrednih proizvoda duboko pala, a uza sve to su n. pr. Kanada, Argentina, Australija i Sjeverna Amerika imale prošlu godinu zalihu oko šesnaest milijardi kilograma žita. Kako je u tom pogledu kod nas i sami predobro znadete: seljak mora kraj visokih troškova proizvodnje da prodaje plodove svojega gospodarstva gotovo uz bezcijenu.

Nekome je ipak dobro. Možda im nije tako dobro kao prije, ali ipak i previše im je dobro. To je manji broj kapitalista koji su zarobili cijeli svijet. Uništili su radnika, obrtnika i seljaka samo da zgrnu debele milijone za svoj džep. Sav njihov rad jest pljačkanje bližnjih. »Bit kapitalizma je pljačka« kaže dr. Ušeničnik. Kapitaliste misle samo na profit, a profitirati znači zapravo dobiti više nego što nekoga pripada. Cijelo

novovjekovno gospodarstvo koje je sagrađeno na tim krivim načelima oslanja se u najvećem dijelu na tu pljačku.

U istinu žalosna je ta slika sadašnjice: milijoni stradavaju da manji broj njih može blaženo plivati u raskoši i bogatstvu. Pa to je i jedini mogući i dosljedni rezultat one nauke koja je počela da se klanja zlatnom teletu, koja je sva životna dobra i sve životne vrednote podredila samo sili i moći novca, sili i moći kapitala.

I nekada je bilo gotovo tako, bilo je to u stara poganska vremena, kad je malen broj onih koji su imali zemlju i novac izrabljivao one koji nijesu imali ništa. Bilo je to u vremena ropstva. Na primjer poganski Rimljani nijesu u robovima gledali ljude, premda su robovi imali isto tijelo i istu dušu kao i oni. Iz ljudi učinili su stvar manje vrijednu od životinja. Bila su to za male ljude teža, daleko teža vremena nego što su danas. Spas je donio Isus Krist. Pojava Njegova na zemlji duboko je usjekla u duše i srca čovječanstva veliku nauku: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Krist je učio ljude da su svi djeca jednoga Oca nebeskoga i da su svi među sobom braća. Polagano, iz dana u dan, rušila je ta velika nauka stare poganske uredbe i staro pogansko shvaćanje. Ropstva, te nakaze starog društva posve je nestalo.

Na tim velikim mislima Kristove nauke bio je sagrađen srednji vijek. Jer je bio prožet pravim duhom kršćanskim, zovu ga mnogi moderni bezvjerci vijekom mračnjaštva. A ipak je taj vijek udario temelje našoj kulturi i civilizaciji. Što je pak glavno, svojim značajnim socijalnim uredbama može da služi kao uzor sadašnjem vremenu. Razne društvene gospodarske organizacije srednjega vijeka pružaju nam primjer sretnog rješenja socijalnog pitanja, najboljeg rješenja u povijesti čovječanstva. S toga je razumljivo da mnogi veliki umovi danas bacaju svoje poglede natrag te traže da se te uredbe srednjega vijeka na podesan način primjene i na naš vijek.

I u kršćanskom srednjem vijeku bilo je siromaha, nu ti su nailazili na velika djela kršćanskog milosrđa i ljubavi prema bližnjemu. Društvo srednjega vijeka brinulo se za dušu i tijelo svakog i najmanjeg čovjeka, pa nije pojedinac bio tako osamljen i prepušten sebi kao što danas kad nema nikog kome bi se mogao da obrati, kad nema nikog tko bi htio i mogao da pomogne.

No nažalost krive nauke i zablude skrivile su da je nestalo pravog duha kršćanskog, pravog života po zapovjedima Božjim i došlo carstvo bezvjerja koje slavi svoje slavlje napose od vremena francuske revolucije do danas. Osim toga otkriće Amerike i pronalazak strojeva doveli su do veće vrijednosti i opće uporabe novca. U srca ljudska uvukla se velika pohlepa i gramzljivost za novcem. Sve je to stvorilo novo poganstvo, poganstvo novoga vijeka, čije shvatanje i posljedice treba malo da razmotrimo.

Gledajte novo poganstvo na djelu u prošlim danima: Jedan je industrijalac g. 1886 ustvrdio u belgijskoj komisiji rada, da se industrijalna znanost sastoji samo u tome, kako će se izvući iz ljudskoga bića što veća količina rada dajući čovjeku što manju plaću. A drugi jedan direktor

parobrodarskoga poduzeća definirao je socijalnu nauku novoga poganstva ovako: »Onoga dana kad budete vodstvo jedne lađe ili jednoga poduzeća prepustili tako sitničavim brigama kao što je to briga za život i uzdržavanje jednog pojedinca, toga ste dana jednostavno uništili industriju.«

A u praksi: jedna je na primjer anketa mogla da utvrdi da je tvornički rad trajao petnaest do petnaest i po sati, od kojih se zahtijevalo barem trinaest sati stvarnoga rada. Bilo je i poduzeća koja su zadržavala svoje radnike i sedamnaest sati na dan u poslu, a jedini je odmor bio pol sata za doručak, a jedan sat za ručak, dakle petnaest sati potpunoga rada.

Izrabljivali su i malu djecu. Ista je anketa našla u tvornicama i djecu od sedam godina, a u jednoj čak od četiri i pol do pet godina. Ta su djeca radila i noću. Tek godine 1841 zabranjeno je djeci ispod osam godina da rade u tvornicama, a djeci ispod trinaest godina nije dopušten noćni rad. Da ta djeca ne klonu od silnog tjelesnog umora obilazili

Biskup Mons Dr. Srebrnić podjeljuje blagoslov.

bi ih posebni nadzornici, koji su ih boli posebnim šiljastim predmetima, da ih tako razbude i prisile na rad.

Možda je bilo dobro, da smo malo zavirili u prošlost, da razumijemo, kako je moglo i moralo doći do takovih teških prilika u kakvima danas živimo. Takovo shvaćanje i takove nauke o vrijednosti ljudskoga života, to obožavanje pljačke i ubijanja — posve je jednako poganstvu starih vremena. Što je život ljudski kad se radi o zaradi, o profitu, kad se radi o novcu? Dok je srednji vijek stajao na stanovištu, da kapital sam po sebi ne može da donaša nikakovih plodova, pa dosljedno tome nije priznavao ubiranje kamata na pozajmljeni novac, novi vijek slobodoumne nauke i francuske revolucije nesmiljeno upropašćuje hiljade i milijune ljudskih života samo da kapital donese što veći plod, što veći profit. Uvedeno je novo gospodarstvo u kojem se daje svakom čovjeku neograničena sloboda, da može bez ikakovog obzira na druge ljude raditi za svoj lični gospodarski napredak. Iz ove neograničene slobode razvila

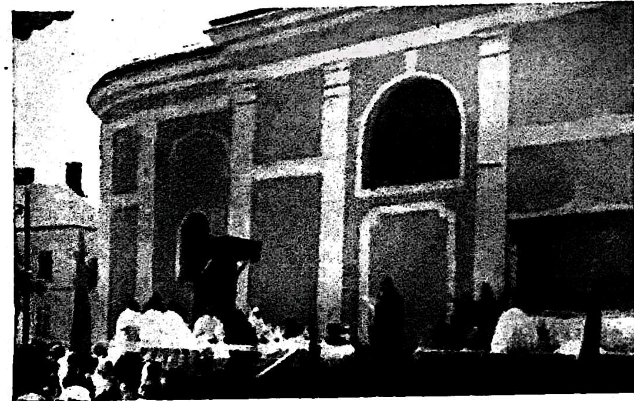
se pogubna utakmica među pojedinim ljudima, a kasnije i među cijelim stališima u ljudskom društvu. U toj utakmici i borbi uvijek je pobjeđivao onaj koji je imao više novaca. Svaki je mislio samo na sebe i na svoje dobro, a nitko na opće blagostanje. Kao što velike ribe gutaju male, tako su i bogatiji i gospodarski jači nesmiljeno gutali one koji su bili manji i slabiji. Ovakovim putem moralo se doći do teških gospodarskih kriza, do velike besposlice, koju smo čas prije razmotrili. — No još jedno veliko zlo treba da spomenem. To je pošast pretjeranog militarizma, koji je svoje lice i naličje raskrinkao u svjetskom ratu. Kapitalistima potreban je militarizam i naoružavanje, jer je to novo vrelo njihove zarade, jer im pruža najsigurniju zaštitu. Isti oni ljudi bez duše i srca koji su djecu i žene bacili u tvornice, koji i ovaj čas dok milijuni gladuju bacaju žito u more, a kavom lože peći, isti oni ljudi koji su radnika bacili na ulicu, a seljaku hoće da svuku i posljednju košulju, ti isti ljudi diljem cijele kugle zemaljske troše milijarde za naoružavanje. Sam predsjednik Udruženih Američkih Država Hoower morao je da prizna, da se danas sedamdeset posto više troši za naoružavanje nego što se trošilo prije svjetskog rata. S toga je naš Papa Pijo XI morao da dade oduška svojoj zabrinutosti radi te nemile pojave i cijelom svijetu naglasio, da su ti ogromni izdaci za oružje, koji se oduzimlju općem blagostanju, uzrokom zla i nevolje u današnjem društvu.

Svi traže tomu lijek, pa i socijaliste, komuniste i boljševici. Oni su uvjereni da jedino oni nose zdravi i pravi novi gospodarski i društveni poredak. Međutim jadni ne vide da ulijevaju ulje u vatru. Mizeriju savremenog kapitalističkog gospodarstva i zablude današnjeg društva, do koje nas je dovelo samo to što je nestalo vjere u Boga i što se prestalo da živi po Njegovim zapovjedima, oni hoće da rješavaju na istom krivom temelju, na kojem to današnje društvo počiva. Taj krivi temelj je materijalističko gledanje na svijet. Dobro je zato da si stavimo pred oči riječi velikog njemačkog katoličkog učenjaka Hertlinga kojima je pokazao, kako je uzaludno to socijalističko naprezanje od prilike ovim riječima: »Tko stoji na načelima materijalizma, pa u čovjeku ne vidi ništa drugo nego najviši vrhunac, do kojeg se tek evolucijom i razvitkom došlo, a ta je evolucija podvrgnuta samo sili prirodnih zakona, bez vodstva jedne više svrsishodne moći, za toga ne postoji nikakav ćudoredni poredak koji veže volju pojedinca, nikakav drugi cilj ljudskog života, nego onaj koji si pojedinac sam nameće, nikakvo drugo pravo nego pravo jačega, nikakovo drugo opravdanje za ljudska djela i ljudske čine nego samo to, koliko taj čin vrijedi za dobro i korist onoga koji ga je učinio. Sva tobožnja pravna pitanja samo su pitanja moći i sile, pa će se u bližoj ili u dalnjoj budućnosti koja nam prijeti samo pitati na čijoj je strani veća sila i veća moć: da li kod manjeg broja onih, koji nešto posjeduju ili onih koji nemaju ništa. Pa i u sadašnjosti je isključen svaki etični momenat u borbi koju vodi socijalna demokracija.«

Pa tako i jest: i kapitalizam i boljševizam donijeli su u praksi jednake posljedice. Gdjegod je boljševizam došao do izražaja isto je tako bio težak i okrutan kao i kapitalizam. U Rusiji ostvarena su nažalost

proročanstva velikoga Leona XIII: radništvo je palo još u veću bijedu, a nezreli komunistički pokušaji uništili su seljaštvo i cijeli gospodarski poredak. Uništene su i osnovne stanice ljudskoga društva: obitelji. Zato nije ni čudo da se boljševička Rusija nalazi u većoj gospodarskoj i duševnoj bijedi nego što se to nalaze ostale pa i posve kapitalističke države. Zato Crkva pravom osuđuje jedne i druge krive nauke.

Zakonici nauke Kristove Crkve nalaze se u enciklici Leona XIII. »Rerum novarum« i u enciklici Pija XI povodom prošlogodišnje proslave četrdeset-godišnjice te enciklike. Pape osuđuju liberalizam i njegova čeda: kapitalizam i militarizam, jer su doveli čovječanstvo na rub propasti. Osuđuju i komunizam, jer i on ne predstavlja spas čovječanstva, već vodi društvo u još veću propast. Osuđuju komunizam, jer je nepravedan, kad hoće da oduzme ljudima njihovo privatno vlasništvo i hoće da nas učini proleterima. Osuđuju ga jer je neostvariv, jer ne odgovara ni naravi ljudskoj ni potrebama zdravog gospodarskog poretka.

Otvorenje javnoga zborovanja.

No crkva daje i smjernice i upute kako treba da se riješi socijalno pitanje. Traži u prvom redu da se radniku dade pravedna plaća. Mnogo je i mnogo suza proteklo i mnogo zla nastalo radi toga što su radnici premalo zasluživali. Leon XIII. i Pijo XI. traže, da se radnicima dade takova plaća, kojom će moći prehraniti nesamo sebe nego i cijelu svoju obitelj. »Uskratiti radniku takovu plaću i dati mu manju od opravdane, to je teška nepravda i grijeh, što ga Sveto Pismo stavlja među najveće«, kaže Pijo XI. Nasuprot onima, koji hoće da ukine privatno vlasništvo, Pape naglašuju kako je dužnost države i društva da i radniku omoguće da i on stekne svoje privatno vlasništvo, da imade svoju kućicu, da tu može da skloni svoje umorno tijelo kad se vrati s dnevnoga posla u krug svoje obitelji, svoje žene i svoje djece. Kapitalizam je stvorio milijonski proletarijat, ljude bez kuće, bez posjeda, bez imetka. Socijalizam i komunizam hoće da sve ljude, do zadnjega čovjeka učine proleterima i beskućnicima, a sve gospodarstvo da se preda u ruke države odnosno malog

broja onih koji će biti najspretniji da vodstvo države preuzmu u svoje ruke. Hoće dakle da stvore još veći proletarijat, još više beskućnika. Mi pak tražimo da privatno vlasništvo ne bude samo u rukama malog broja odabranih kao što je danas, nego da dođe i u ruke svakog pojedinog čovjeka koji poštenim radom zarađuje svoj dnevni kruh. Privatno vlasništvo treba da služi općem dobru i općem blagostanju, a ne tek interesima izabranih pojedinaca. Privatno vlasništvo treba da se ravna prema interesima cijele naše zajednice.

Nema rješenja socijalnog pitanja, nema boljih vremena, ako se radikalno ne počne liječiti cijelo bolesno tijelo ljudskog društva. Treba obnoviti sve, od glave do nogu. Najprije državu, modernu današnju državu koja počiva na krivim temeljima. Danas je država sve; ne pazi se više na ono što joj Bog odredio za zadatak: da upravlja zajednički život ljudski i promiće opće dobro. Država hoće danas da zarobi tijelo i dušu čovjekovu. Pod utjecajem krivih načela bezvjerskog liberalizma i pogubnog individualizma država je raspršila sredovječne staleške organizacije, koje su na opće zadovoljstvo upravljale gospodarskim životom i preuzela je svu inicijativu u gospodarskom životu u svoje ruke. Činovnički aparat doveo je države cijeloga svijeta u ćor-sokak iz kojega im nema izlaza nego ili mirni i pametni povratak starim oblicima zadružnog upravljanja društvenog gospodarstva ili put boljševičke revolucije. Treba opet da ožive stališke organizacije koje će uzajamnim potpomaganjem na načelima bratstva i iskrene ljubavi popravljati i spasavati ono što se može još spasiti.

Još jedno treba napose spomenuti: Potrebno je da se vratimo starom kršćanskom ćudoređu, starom kršćanskom poštenju. I najljepše osnove i najljepše uredbe neće donijeti nikakove koristi i nikakovog poboljšanja, ako ostanu u rukama današnjih ljudi, koji misle samo na sebe i na svoj džep. Treba da se i gospodarski život podredi božjim zakonima, kao što je sav život pojedinaca tim zakonima podređen. Najveća je pogreška modernog kapitalističkog gospodarstva, što se gospodara kao čovjeka rastavilo od njegova posla. Kao čovjek on mora da živi po zapovijedima Božjim, a kao gospodara da se te zapovijedi ništa ne tiču. Kad nedopuštenim sredstvima nastoji da tuče svoga konkurenta, ako kupca vara lošom robom — zato ga savjest ni malo ne peče — to spada na poslove, a u poslovnom životu može se i smije se sve. To kidanje gospodarstva ispod ćudorednih zakona najdublji je razlog svih naših zala, svih kriza naših dana.

S ovog našeg euharistijskog kongresa treba da svojim kućama ponesemo još čvršće uvjerenje da ljudskom društvu neće doći bolji dani, dok se ne vratimo socijalnoj nauci kršćanstva. Naša je sveta dužnost da budemo apostoli te nauke, da našem narodu i lijepoj našoj hrvatskoj domovini osiguramo ljepšu i vedriju budućnost.

Posljednji je uzeo riječ o C r k v i i o m l a d i n i svršeni pravnik g. Milivoj M o s t o v a c

Sav napredak čovječanstva, svi mogući savezi država sa bezbrojnim sastancima diplomata — sve je to često varka i opsjena. Iza kulisa kriju se

podzemne tajne sile, o kojima nezna dnevna štampa, kriju se razne financijske grupe.

Njima treba sve da služi: krv milijona u besplodnim ratovima, znoj milijona u rudničkim rovovima, tvornicama, kancelarijama i seoskim njivama. Zašto? Za par dinara koji su i te kako premalena plaća za naporan rad. Slušajući grozni vapaj čovječanstva za trunkom sreće i zadovoljstva moramo zaključiti, da današnji svijet juri u bezdan i propast.

Opstoji, istina, gospodarska kriza. Ali himba je kad javno mnijenje toliko zvoni na uzbunu. Opstoji jedna kriza iz koje izviru sve ostale, a na koju se tako lako zaboravlja: Opstoji kriza značajeva. Manjka nam ljudi kojima nije jedina svrha da jedu i piju; manjka nam ljudi koji bi duboko u duši osjećali obvezatnost rada za cjelinu i kojih bi srce zadrhtalo od veselja kad bi otrli suzu s oka brata svojega. To su ljudi koji nikad i za nikakove pare i pred najvećim prijetnjama ne trguju

Početak procesije.

svojim uvjerenjem. Ovakovi čisti značajevi jedini su kadri da budu vođe i da određuju smjer narodnoga života.

Na mlađima svijet ostaje, veli narodna poslovica. Oni mogu mnogo toga ispraviti, ali i pogoršati.

Kakova je današnja omladina, kakva je okolina u kojoj se kreće, kakav je zrak koji udiše? Krčma, alkohol, plesovi, noćno klatarenje. U roditeljskom domu svađe i psovke. Škola je često stroj za fabriciranje svjedodžaba. Rastu u znanju i umjeću, ali opadaju čovječje dobre osobine. Zato francuski mislioc Le Bon s bolju zaključuje: »Zločinstva rastu s razvitkom nastave, anarhisti se novače između odlikaša.« Preko pisane i žive riječi, filmskoga platna i loših prijatelja uvukla se u dušu omladine težnja: nikoga ne slušati, nikomu se ne pokoravati, ispiti do dna pehar životnih slasti. Jer su kormilari različiti nadriučitelji rekli: »Čemu krzmate, ta i onako nema pakla ni neba, to su popovske bajke za malu

djecu«, porodila se u mladom srcu oholost, želja za gospodarstvom, prezir vunene seljačke surke, kojom se oblače njegovi stariji. Na opomene starijih dobar dio omladine maše rukom i govori: »Pa što stariji znadu«. Često slijede i udarci, kao pred nekoliko dana u Zagrebu kad je sin naletio na majku samo zato, što ga je poticala na krijeposni život. Iz toga naučavanja porodila se opakost, porodili se zločini kojih su puni novinski stupci. Stoga vođa radikalno-socijalističke stranke i predsjednik sadašnje francuske vlade Herriot zdvojno pita: »Pa zar ćemo jednoga dana biti prisiljeni vješati i petnaest-godišnje dječake?« Zar ne, kako je teško sijedom ocu i majci kad opaze da su putevi njihovog djeteta zli? One brazde što ih je teški život isprekrižao na njihovu čelu, još se više udubljuju. Život im postaje stostruko težim i srce im se grči od pomisli, kome da prepuste u ruke ovo što su s mukom stekli. Za koga toliko umornih dana i neprospavanih noći? Za bekriju, gradsko utvaralo, lijenčinu, rasipikuću, riječju duševnu nakazu koja će biti na sramotu doma i roda.

Jest, braćo, hoćemo li sačuvati svoju narodnu čast onda poput Krista bičem u ruci istjerajmo iz hrama naše hrvatske duše različite kramare i trgovce koji se dadoše na podli posao: trgovanje sa najsvetijim osjećajima, rušenje onoga što nas je štitilo od zla, što nam je sačuvalo dobru omladinu i pošten narod: vjere djedova. Jer budimo na čistu. Knjige najvećih učenjaka, najstroživi krivični zakoni, najviše škole nijesu kadre poboljšati čovjeka današnjice. Sve to nije kadro nadoknaditi ono što nam je davala ponizna vjera u Boga. Tu je jedini lijek: svestrani povratak Stvoritelju i Njegovoj Crkvi.

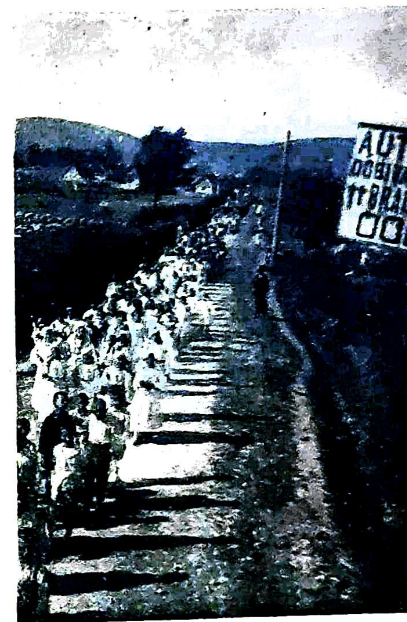
Kroz hiladu i više godina kad je tama prekrila zemlju, a na nebu se pojavile prve zvijezde, hrvatska je majka okupljala svoju djecu i učila ih prve riječi Očenaša. Kroz hiljadu i više godina okupljao se naš narod u svojim crkvama. Pobožno je slušao najljepšu nauku, utisnuo je duboko u dušu one divne riječi: Poštuj oca i mater, ne poželi tuđe, ne laži, ne izgovaraj ime Božje u zalud. Zato je i Božji blagoslov lebdio nad domovima i unosio u njih veselje i sreću. Nije onda trebalo toliko žandara, sudova i tamnica. A nije bilo ni toliko sirotinje, jer je svatko imućniji rado otvarao vrata siromašku i dijelio punom šakom. Bilo je više srca, jer je bilo više vjere.

Omladina po svom zdravom instinktu ne voli polutanstva. Ili-ili! Ona već uočava strane pridošlice i njihove slugane, koji zamutiše bistru vodu narodnoga odgoja svojom oholom i bezbožnom naukom. Ona je, istina šutjela, dala se možda i nehotice voditi od različitih bolesnih učitelja, ali dalje ne može i neće. Mlade se umorne oči okreću tražeći Onu koja je u danima kad se orio rik topova, kad su se rušila carstva sačuvala svoje položaje, ostala stalna i nepokolebiva, traže Onu koja je tami historije kroz dvije tisuće godina bila luč, što je narodima pokazivala, gdje se nalazi Put, Istina i Život.

Omladina približuje se opet k Crkvi. Jest, već zapažamo snažno gibanje po našim selima i gradovima. Okupljaju se zdrave i poštene snage naše najbolje omladine. Divan prizor: Žilava seljačka i radnička

ruka spojila se sa đačkom. Svima u očima isti odsjev, svima u srcu isto oduševljenje, što ga prouzroči euharistijski Krist.

Braćo i sestre! Na hiljade mladića i djevojaka okupilo se u ponosnim križarskim društvima. Zar da i vi ne budete u tom kolu? Osnujte križarske čete, hrabrom mišicom podignite Kristov barjak visoko neka zavijori ovim krajevima. A s ovoga mjesta poručimo složno i gromko onim rutavim dušama kojima je bogom zlatno tele: »Evo nas, tu smo! Seljak, radnik i intelektualac — djeca istoga naroda vazda spremni da branimo ostavštinu što nam namriješe predi — svetu vjeru! Neka vam ostanu, vi slobodoumnici, bolesne ljubavi što svršavaju revolverom i otrovom, neka

Školska mladež u procesiji.

vam budu zadimljene krčme koje svršavaju tučnjavom i siromaštvom! Neka vam budu na duši i tolike stotine mladih ljudi što napuniše ludnice, jer su živjeli po vašem receptu. Mi smo rođeni za više. Da budemo gvozdena falanga u obrani narodnih svetinja. Zove nas najslavniji vojskovođa, u čijim je rukama sigurna pobjeda. Idemo pod Njegovu zastavu. Njemu otvaramo vrata svoga srca, neka Krist zavlada našim dušama.

Omladino, na okup, u križarske redove! A onda u život, u borbu, na osvajanja pod geslom: Za Boga i dom!

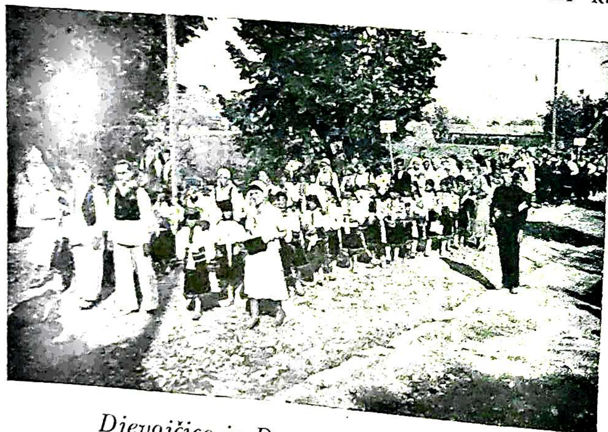
Predsjedatelj gospodin Ivan M a r k o v i ć zahvalio se govornicima, a onda pročitao brzojavne pozdrave kongresu, koje su poslali: preuzv. g. nadbiskup Šarić, preuzv. gg. biskupi Bonefačić i Njaradi, prečasna gospoda

kanonici Franjo Lorbek iz Bribira i Kukanić sa župnikom g. Horvatom iz Dugog sela, Mons. Dr. Beluhan iz Zagreba, g. Dragan Pavelić iz Zagreba i odbor sarajevskog euharistijskog kongresa te završio:

Još jednom najtoplije pozdravljam sve prisutne sa željom da sve što smo danas lijepoga čuli i osjetili ponesemo širom naših biskupija da Krist zavlada u srcima i dušama našega naroda i time zaključujem ovo zborovanje.

Banket

U jedan sat poslije podne dao je kapitularni vikar Mons Dr. Starčević banket uzvanicima u hotelu »Frankopan«. Domaćina je za vrijeme banketa biranim riječima najprije nazdravio Nj. Sv. Papi Piju XI. i Nj. Vel. Kralju Aleksandru I. zatim hrvatskom metropoliti te Mons Dru Srebrniću, pripremnom odboru, predavačima i svima prisutnima. Nadbiskup se duhovito zahvalio. a iza toga su vrlo lijepo nazdravili kapitularnom

Djevojčice iz Draganića u procesiji.

vikaru okružni inspektor g. Mato Rupčić, direktor gimnazije g. Dr. Božo Cvjetković, mjesni načelnik g. Milan Janjčić, ogulinski odvjetnik g. Dr. Milan Sokolić i drugi. Kapitularni vikar nazdravio je i ogulinskom g. Milutinu Vukeliću, koji je na zdravicu odgovorio pomno saslušanim govorom. Banket je protekao u najboljemu raspoloženju.

Teoforička procesija

Vrhunac kongresnih svečanosti bila je veličanstvena teoforička procesija kakve Ogulin još nije vidio. Već oko dva sata počeli su se po ulicama sakupljati učesnici. Pojedini dekanati i župe sakupiše se na određenim mjestima odakle su krenuli u procesiju.

Procesija je krenula od župne crkve točno u tri sata. Na čelu procesije nošen je križ koga je pratilo s palmama u ruci dvanaest dječaka i dvanaest djevojčica u bjelini ogrnuti bijelim plaštevima na kojima je

bio izvezen veliki plavi križ. Iza njih je išla grupa od pedeset djevojčica u ogulinskoj narodnoj nošnji s ljiljanima u ruci, a onda je slijedilo sedamstotina i pedesetero školske djece sa svojim nastavnicima.

Iza školske mladeži išao je grad Karlovac s okolicom pod vodstvom karlovačkoga župnika preč. g. O. Đure Bencetića. U toj grupi išla su karlovačka društva te ukrasne grupe uz veliki broj muških i ženskih vjernika. Osobito se isticala grupa od pedeset djevojčica iz Draganića u krasnim, crveno vezenim, narodnim nošnjama. koja je pobudila opći interes, te je smatrana jednim od najljepših ukrasa procesije. — Zajedno s Karlovčanima išli su i učesnici iz Zagreba, te ostali stranci.

Na čelu učesnika iz biskupija senjske i modruške išla je grupa Križara, a iza njih slunjska vatrogasna glazba s dekanatom slunjskim i rakovičkim. Zatim su slijedili ostali dekanati, a iza njih pojedine župe ogulinskoga dekanata. Napokon je išla ogulinska župa predvođena vatrogasnom glazbom iz Vrbovskoga. Osobito je bila lijepa grupa od preko

Narodne nošnje u procesiji.

osamstotina seljaka i seljakinja u ogulinskoj narodnoj nošnji. Iza njih išla su pojedina sela ogulinske župe sa svojim potpornim društvima.

Po tom je slijedila grupa ogulinskih gimnazijalaca u nošnjama iz raznih hrvatskih krajeva, a iza njih ogulinska vatrogasna glazba, vatrogasno društvo i željezničarska bratovština sa zastavama, djevojačko društvo također sa zastavom, društvo katoličkih žena i HPD. »Klek«.

Pred svećenstvom nosila je grupa djevojčica znakove Muke Gospodnje. Od svećenstva prisustovali su župnici: Frane Prpić (Zavalje), Ivan Butorac (Drežnik), Dragutin Fifka (Lukovdol), Mile Štimac (Sveti Rok), Rikard Valić (Kuterevo), Mate Marušić (Oštarije), Josip Kezele (Lešće), Marijan Šojić (Cerovnik), Rudolf Sabljak (Rakovica), Matija Horvat (Zagorje), Ladislav Šporer (Cetingrad), Josip Vukelić (Zoborsko),

Petar Medved (Bilaj), Andrija Deperer (Lovinac), Franjo Horvat (Gračac), Josip Tauzani (Tounj), Josip Poslek (Generalski stol), Stjepan Kostrenčić (Lič), Matija Glažar (Mrkopalj), Andrija Loušin (Lokve), Stanko Ružić (Brod Moravice), Joso Benac (Lipa), katehete: prof. Ivan Valjato (Kraljevica), Antun Hreščak (Vrbovsko), Dr. Vilim Nuk (Zagreb), Marko Čunko (Duga resa), duhovnici: Viktor Burić (Senj), Ivan Dumbović (Zagreb), dekani: Zdravko Glad (Josipdol), Stjepan Petranović (Vrbovsko), zač. kanonici: Hinko Košak (Fužine), Augustin Bujan (Delnice), Ivan Mikan (Slunj), Ignacije Rahelić (Praputnjak). Napokon su išli u mitrama prepošti Mons. Mate Cvetko i Mons. Ivan Vidas, kapitularni Vikar Mons. Dr. Starčević i biskup Mons. Dr. Srebrnić.

Pred Presvetim sipale su dvadeset i četiri djevojčice cvijeće, a uz Presveto je išlo šest djevojčica odjevenih kao anđeli. Baldahin su nosili seljaci u ogulinskoj narodnoj nošnji.

Ogulinska narodna nošnja u procesiji.

Presveto je od crkve do bolnice nosio hrvatski metropolita, a odavle dalje kapitularni Vikar Mons Dr. Starčević. Iza Presvetoga išli su članovi pripremnoga odbora, zatim predstavnici vlasti, a iza njih časne sestre milosrdnice koje su cijelim putem neumorno pjevale euharistijske pjesme. Procesiju su završavale ogulinske gradanke.

Procesija je išla u najuzornijem redu od župne crkve kroz Lomost do kapele sv. Roka i onda uz bolnicu do župne crkve. Trajala je puna dva sata. Učesnici su išli u četverostupu, pa je točnim brojenjem ustanovljeno, da je u njoj sudjelovalo preko pet tisuća ljudi. I prigodom procesije pokazali su učesnici svoju pobožnost, jer je cijela procesija naizmjence pjevala i molila. Cijelim putem pravili su učesnici koji nijesu bili u povorci špalir tako, da se može bez pretjeravanja reći, da je na ogulinskim ulicama ono poslije podne bilo preko osam hiljada ljudi.

Zaključak kongresa

Kad se procesija povratila pred crkvu održao je zaključnu riječ katcheta sušačke gimnazije

prof. Martin Bubanj:

Kristu Kralju Gospodaru pohitite da se poklonimo!

Iz kamenog Senja Upravitelj naših biskupija poslao je svećenicima i vjernicima poziv da se sakupimo u ovom malenom ali lijepom gradu, da se sakupimo oko bijele Hostije, da manifestiramo vjeru svoju u Krista u presvetom Oltarskom Sakramentu, da prisustvujemo euharistijskom kongresu.

Glas upravitelja naših biskupija odjeknuo je kamenitim primorjem, prošao je Likom i Krbavom, preko Gorskoga kotara i našega Kleka dopro je i do ove ogulinske doline. Svud je radosno primljen, srce vjernih katolika zakucalo je od veselja, da će opet kako ono lani na jednoj granici naših biskupija na Trsatu tako ove godine na drugoj granici u Ogulinu moći pred svijetom javno, otvoreno i muževno izjaviti: Vjerujemo u Euharistiju onako kako nas to uči naša sveta rimokatolička Crkva. Nema toga na svijetu što bi nas moglo odvojiti od Euharistije, što bi nas moglo odvojiti od katoličke Crkve!

Svećenstvo u procesiji.

Da smo taj glas našega nadpastira rado čuli svjedoči ova divna manifestacija koja se ovih dana razvila u Ogulinu, a nadasve osvjedočava ova današnja procesija koja nije ništa drugo nego jedan gromki uzvik, jedan urnebesni: Vjerujem!

Godine 33 po Kristu vodio se jedan neobičan proces u bogoubojnom gradu Jerusolimu. Proces je bio među nebom i zemljom o tom kome pripada Gospod Isus Krist. Nebo je za sebe svojatalo Krista Gospoda, jer

da on kao Bog pripada nebu, ali je i zemlja Krista Gospoda svojatala, jer da je On svojevoljno postao čovjekom, pribivao na tom svijetu kroz trideset i tri godine, ovdje radio, mučio se, a zemlja Ga hranila i pojila, dala Mu ubog stan u Betlehemu, Nazaretu, Kafarnaumu. Zemlja Ga je napokon za tri dana primila u svoje krilo. Nebesa su tražila za sebe Krista Gospoda, a zemlja Ga nije puštala.

Velik je to bio proces. I što učini Krist Gospodin da dokonča taj proces? Vidljivim načinom se uznese na nebo i nebo se s tim smirilo, nevidljivim ali milim načinom ostane na ovom svijetu u presvetoj Euharistiji. Tad se zadovoljila i zemlja. Gospod Isus Krist u nebu — taj isti Isus Krist među nama sa svojim božanstvom i čovječanstvom, tijelom i dušom u presvetoj Hostiji.

Katolici! Mi Hrvati danas ovdje sakupljeni poput apostola kličemo Kristu u Hostiji: Gospodine, mi vjerujemo, da Ti imaš riječi vječnoga života; mi Hrvati ne ćemo biti slični nevjernim Židovima, već vjernim

Djevojčice sa simbolima u procesiji.

apostolima. Mi Ti, Gospodine, danas dovikujemo: Znademo, da je sva naša povijest, odkako smo došli u ove lijepe krajeve koje danas obitavamo, vezana uz Tebe. Mi znademo, da se u prošlosti ne bi bili održali. Naši djedovi borili su se za Krst časni i slobodu zlatnu, drugim riječima borili su se za Euharistiju. A borili su se, Gospode, ojačani Tvojom snagom, okrijepljeni Tvojom krvlju, nahranjeni Tvojim tijelom, kako ono pjeva naš pjesnik:

Svakom momku po česticu daje
Tajne piće hljeba nebeskoga,
Svakom momku po kapljicu daje
Tajne piće vina nebeskoga.

Kao mirni jaganjci, Gospode, pričešćivali su se djedovi naši, da se čas kasnije bore kao hrabri lavovi mačem u ruci za slobodu i domovinu svoju, koju će kao najljepši amanet predati unučadi poznoj.

Socijalni, gospodarski i kulturni naš razvoj imamo, Gospode, Tebi zahvaliti, jer se mi nismo borili za gradove i zemlju; krvave rane i ubojiti noževi ne sačinjavaju bit naše povijesti, već je bit naše povijesti: život i borba za vjerske i domovinske svetinje naše.

Zato, Gospode, najvećim svojim neprijateljima smatramo one koji hoće da diraju u vjeru našu, u vjeru u Presvetu Euharistiju, u našu odanost katoličkoj Crkvi. Gospode, očuvaj naš narod i od onih njegovih vlastitih sinova, koji dolaze k njemu kao vuci u ovčoj koži, koji tvrde, da ljube svoj narod, da mu hoće dobro, a gaze njegovu vjeru, rugaju se njegovim vjerskim svetinjama, ne poštuju ono, što naš narod najviše poštuje i voli, a to je Presveta Euharistija. Mi Te, Gospode, molimo da pomogneš nevjeri nekih naših sinova i braće!

Gospode, očaj, bol i potištenost vlada danas u svijetu. Kudagod pogledamo vidimo samo crno: borbu, mržnju, nepravdu, glad i sirotinju. U čovječanstvu nema mira, u dušama pojedinaca nema mira, nestalo je

Presveto u procesiji.

mira između naroda i država. Mnogi su otpali od Boga, čitavi narodi digli su se na Boga, zato toliko zlo. Griješni naraštaj rađa još griješnije i bezbožnije pokoljenje. Odkuda da tražimo spas, od koga da čekamo pomoć, u koga da se ufamo?

Materijalna bijeda je velika. Milijoni ljudi nemoćno i očajno čekaju posla, a posla nema. Milijoni gladuju kruha, a kruha nema. Još je veća duševna bijeda. Krijepost i pobožnost smatraju se zastarjelima, grijeh i opačina se hvali. Grabi što ti pođe pod ruke i uživaj, na što te slučaj namjeri — to je načelo velikog dijela mladosti i odraslih ljudi. Promatrajući sve to kriknuo je naš pjesnik:

O Gospode, kuda idemo?
Orlovi lete nad nama
Kliktući: smrt, smrt, smrt!
Oblaci bježe nad nama
Pjevajući: smrt, smrt, smrt!

Munja leti sa istoka
Pišući po nebu čađavom
Plamenim prstom: smrt.

Gospode, mi katolici stojimo ovdje pod Tobom, pred Euharistijom i slušamo Tvoje riječi: Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, ja ću Vas utješiti. Da, Gospode u Tebe se mi ufamo, u Tebe tražimo utjehe i pomoći. Poput Tvojih učenika, koji su išli u Emaus mi Te molimo: Ostani, Gospodine, s nama jer se mrači. Mrači se, Gospode, danas svuda, čitav svijet se nalazi u jednom mraku, u tmini, u labirintu, i ne zna, kako da iz toga izađe. A to zato jer ne će, Gospode, Tvoga svjetla, jer ne će da čuje Tvojih riječi: Ja sam Put, Istina i Život. Obraćaju radije oči tamo prema istoku, prema crvenom istoku, tamo, gdje teče krv, tamo misle da će naći spas čovječanski. No tamo nema spasa, nema spasa tamo, gdje se prolijeva tuđa krv, da sebi učini dobro, već je spas tamo gdje se prolijeva vlastita krv, da se drugomu, bližnjemu svomu, učini dobro, kako je to učinio Krist, kako su to iza Njega činili mnogi kršćani, a čine i danas.

Gospode, mi dakle u toj bijedi obraćamo k Tebi oči naše. Pozivaš nas na to Ti sam, poziva nas i u najnovije vrijeme Tvoj Namjesnik na zemlji, sv. Otac, pozivaju nas i naši djedovi, koji su pjevali:

Dajmo, braćo, pokleknimo,
Slast Božansku okusimo
Na tom vrelu ljubavi,
Bježmo svijet taj varavi!

No najjače nas, Gospode, poziva Tvoja ljubav. Ti si nas ljubio, Ti nas ljubiš i danas. Što si nam mogao još dati, a da nam nijesi dao? Učinio si nas bogonoscima, učinio si nas Tvojim gospodarima. Ti si na posljednoj večeri rekao: »Željom sam želio da ovu pashu jedem s vama«. Čudne i velike ljubavi! Ti si se veselio svojoj samrtnoj gozbi; iz ljubavi prama nama sam si nam se testamentarno ostavio. Pripravio si nam čašu čistoga pića, premda si znao da će mnogi radije piti kalnu čašu grijeha i nečistoće.

Ljubav je Tvoja Gospode, velika, a mi smo je često prezreli. Sad smo Te došli moliti oproštenje. Došli su, evo k Tebi starci i starice koje još nekoliko koračaja dijeli od njihove vječnosti; došli su ocevi i majke sa svojim žuljavim rukama i znojnim čelom, da Te mole za sebe i svoju djecu; došli su k Tebi mladići i djevojke pred kojima još stoji život, došli su da Te mole da im dadeš jakosti kako bi kroz ovaj život pošteno i čestito koracali. Došla su i malena djeca, da Te sa svojim nevinim srcima i ustima hvale i slave. Kod Tebe evo, Gospode, tražimo utjehe i pomoći. Sakupili smo se sa raznih staleža i zanimanja. Ima biskupa i svećenika, redovnika i redovnica, seljaka i radnika, činovnika i obrtnika, školovanih i neškolovanih, svi smo došli, da Ti se posvetimo.

Došli smo, da Ti iskažemo vjeru, ufanje i ljubav, da Te molimo za oproštenje, da Ti iznesemo naše zajedničke potrebe, a opet svaki svoje

privatne, a svi zajedno da Ti rečemo, kako nema sile na svijetu koja bi bila kadra da nas od Tebe odijeli, od Tebe u presvetoj Euharistiji, od Tvoje Crkve, od Svetoga Oca. Došli smo, da pjevamo pjesmu: Hoćemo Boga, hoćemu djecu koja se Bogu mole, hoćemo kršćansku kuću, kršćanski brak.

Završujemo, Gospode, ovu Tvoju proslavu s riječima koje izlaze iz dubine našega srca: Tvoji smo, Tvoji hoćemo da budemo! Amen.

Iza govora slijedila je posveta presvetom srcu Isusovu i »Tebe Boga hvalimo« koga je masa oduševljeno odpjevala uz pratnju ogulinske vatrogasne glazbe. Napokon je kapitularni Vikar podijelio blagoslov s Presvetim, koga je zatim svećenstvo otpratilo u crkvu, dok su učesnici pred crkvom pjevali hrvatske domoljubne pjesme.

Duhovni koncerat

U šest sati na večer priredio je pjevački zbor župe sv. Trojice u Karlovcu duhovni koncerat u župnoj crkvi. Mješoviti zbor otpjevao je: »O

Konac procesije.

sveta Hostijo« od R. Taclika, »Jubilate Deo« od R. Wagnera, i »Te Deum« od P. H. Suttnera. Zborovođa g. V. Rukavina odpjevao je solo: »Laudate Dominum« od V. Rihovsky, i uz pratnju mješovitog zbora: »Sub Tuum praesidium« od A. Desangesa. O. P. Vupora, franjevac iz Zagreba, odsvirao je na krasnim ogulinskim orguljama: »Praeludio« od A. Guilmanta, »Grand choeur« od Th. Duboisa i »Tocata« od istoga skladatelja, dok je gospođica Maca Radaković odpjevala »Panis angelicus« od C. Francka.

Ovaj prvi duhovni koncert u Ogulinu bio je dobro posjećen, a pjevački zbor kao i soliste ponovno su pokazali svoje odlične kvalitete. Na koncu odpjevao je zbor Rossattijevu Papinsku himnu.

Prikazivanje Calderonovoga misterija

Istodobno prikazivalo je Križarsko Bratstvo iz Vrbovskoga u hotelu »Frankopan« Calderonov misterij »Tajna svete mise«. Ovu inače tešku stvar izveli su Križari vrlo dobro, što je glavna zasluga njihovoga duhovnika g. Stjepana Petranovića, dekana i župnika u Vrbovskom. Nažalost posjet je ove priredbe zbog premorenosti učesnika bio nešto slabiji.

Odlazak učesnika

U sedam sati na večer odputovao je zagrebačkim brzim vlakom hrvatski metropolita preuzv. g. Dr. Antun Bauer. Ispratili su ga kapitularni Vikar Mons Dr. Starčević i ogulinski župnik vlč. g. Mate Polić.

Večernjim vlakovima počeli su učesnici ostavljati Ogulin, dok su oni iz okolice otišli pješke svojim kućama. Na ulicama bilo je živo do kasno u noć, ali je svuda vladao najveći red tako, da nije bilo ni jednoga nezgodnoga događaja, koji ne bi bio u skladu sa značajem euharistijske proslave.

Oko osam sati na večer priredili su Karlovčani podoknicu biskupu Mons Dru Srebrniću i Vikaru Mons Starčeviću koji su drugi dan otputovali iz Ogulina.

*

Ogulinski euharistijski kongres bio je veličanstvena manifestacija vjere našega naroda i njegove odanosti svetoj katoličkoj Crkvi. Unatoč nezaposlenosti i gospodarskoj krizi koja vlada cijelim svijetom i trese stožerima današnjega društvenoga poretka, unatoč pasivnosti i siromaštvu ovoga kraja, sabrao se u Ogulinu toliki broj vjernika, koliki nisu i najveći optimiste očekivali. — Pojedine su priredbe izvedene s uspjehom, svuda je vladao red i mir. To je vanjski uspjeh koga ni najzadrtiji protivnik ne smije, ako je objektivan, poreći.

Daleko je znatniji međutim unutrašnji uspjeh kongresa. Vjernici su se sastali i opazili, da nijesu u svojoj vjeri osamljeni. Vidjeli su uza se svoje biskupe i svoje svećenstvo. Vidjeli su i čuli katoličke inteligente, gdje im govore o vjerskoj obnovi naroda. Sve je to pojačalo njihovu katoličku svijest.

Tisuće svetih Pričesti, noćno klanjanje i pobožnost koja je vladala kod cijeloga kongresa napose na procesiji, pokazale su da katolicizam našega hrvatskoga puka nije samo vanjska forma, nego plod njegovoga unutrašnjega religioznoga života i osvjedočenja. A to je utješan znak!

A što je najglavnije: Bogu je iskazana dužna počast! On je bio ne samo središte, nego pokretač ovoga kongresa. Ljudi, koji su radili za uspjeh kongresa bili su tek slabo i nedostatno oružje u Njegovim rukama. On je pokretao sve, Njega sė osjećalo na svakom koraku.

I zato Njemu, i samo Njemu jedinomu, Isusu Kristu, Bogu živomu i pravomu pod prilikama kruha i vina neka je za sve hvala, čast i slava!

